

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Analýza cen zlata

Gold Price Analysis

STUDIJNÍ PROGRAM

Ekonomika a management

VEDOUCÍ PRÁCE

Ing. Petr Makovský, Ph.D.

I. OSOBNÍ A STUDIJNÍ ÚDAJE

Příjmení: **Lancoš** Jméno: **Marko** Osobní číslo: **484159**
Fakulta/ústav: **Masarykův ústav vyšších studií**
Zadávající katedra/ústav: **Institut ekonomických studií**
Studijní program: **Ekonomika a management**

II. ÚDAJE K BAKALÁŘSKÉ PRÁCI

Název bakalářské práce:

Analýza cen zlata

Název bakalářské práce anglicky:

Gold Price Analysis

Pokyny pro vypracování:

Závěrečná práce vysokoškolského studia musí naplňovat znaky vědecko-výzkumné práce. Cílem práce je předložit analýzu cen zlata. Přínosem práce je zhodnocení cen komodity pohledem investora. Činnosti v rámci práce musí sledovat analyticko-syntetickou a induktivně-deduktivní metodu. Práce musí mít jasně a srozumitelně definovaný cíl práce, který koresponduje s názvem práce. Cíl musí být splněn na základě potvrzení či odmítnutí stanovených hypotéz. Práce je zpravidla strukturována na teoretickou a na empirickou část. V teoretické části se student zabývá přínosem práce (research gap), rešerší literatury a popisem výzkumných metod. V empirické části provádíme desk research dat (primárních, sekundárních, anebo metadata) anebo field research (dotazování na relev. vzorku). V emp. části je nezbytné provést kritickou diskuzi závěrů, nastínit další výzkumné otázky, provést shrnutí (conclusion) a vypracovat abstrakt práce (důležitá součást práce, která má laika motivovat se samotnou prací dále zabývat). Je nutné mít práci a její části provázané. Celou práci píšeme v první osobě množného čísla.

Seznam doporučené literatury:

Tursoy, Turgut, and Faisal Faisal. 'The impact of gold and crude oil prices on stock market in Turkey: Empirical evidences from ARDL bounds test and combined cointegration.' Resources Policy 55 (2018): 49-54.
Cochrane, J. H. (2009). Asset pricing: Revised edition. Princeton university press.
Cuthbertson, K., & Nitzsche, D. (2005). Quantitative financial economics: stocks, bonds and foreign exchange. John Wiley & Sons.
BREALEY, R. A. (2000). Teorie a praxe podnikových financí. 1. vydání, Brno

Jméno a pracoviště vedoucí(ho) bakalářské práce:

Ing. Petr Makovský, Ph.D., institut ekonomických studií MÚ

Jméno a pracoviště druhé(ho) vedoucí(ho) nebo konzultanta(ky) bakalářské práce:

Datum zadání bakalářské práce: **25.01.2021**

Termín odevzdání bakalářské práce: **29.04.2021**

Platnost zadání bakalářské práce: **19.09.2022**

Ing. Petr Makovský, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) práce

Mgr. František Hřebík, Ph.D.
podpis vedoucí(ho) ústavu/katedry

prof. PhDr. Vladimíra Dvořáková, CSc.
podpis děkana(ky)

III. PŘEVZETÍ ZADÁNÍ

Student bere na vědomí, že je povinen vypracovat bakalářskou práci samostatně, bez cizí pomoci, s výjimkou poskytnutých konzultací. Seznam použité literatury, jiných pramenů a jmen konzultantů je třeba uvést v bakalářské práci.

Datum převzetí zadání

Podpis studenta

Lancoš, Marko. Analýza cen zlata. Praha: ČVUT 2021. Bakalářská práce. České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií.



**MASARYKŮV ÚSTAV
VYŠŠÍCH STUDIÍ
ČVUT V PRAZE**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci vypracoval samostatně. Dále prohlašuji, že jsem všechny použité zdroje správně a úplně citoval a uvádím je v příloženém seznamu použité literatury.

Nemám závažný důvod proti zpřístupnění této závěrečné práce v souladu se zákonem č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) v platném znění.

V Praze dne: Klikněte nebo klepněte sem a zadejte datum. Podpis:

Poděkování

Týmto by som chcel poďakovať Ing. Petrovi Makovskému, Ph.D., ktorý viedol spracovanie mojej bakalárskej práce, za jeho ochotu, čas a cenné pripomienky ktoré mi pomáhali pri písaní tejto práce.

Abstrakt

Cieľom bakalárskej práce je analyzovať komoditu zlato ako možnosť vhodnej investície s následnou predikciou ceny. Celá práca je rozdelená do štyroch kapitol. V prvej kapitole sa autor zaoberá všeobecným definovaním zlata ako vzácneho kovu. V druhej kapitole sa preberá psychologická stránka investovania, výhody, nevýhody a všeobecné rizika spojené s investovaním. Tretia kapitola je zameraná na ceny zlata, teda na jeho historický vývoj, analýzu aktuálnej ceny a predikciu budúcich cien pomocou technickej a fundamentálnej analýzy. Taktiež autor v tejto kapitole hodnotí vhodnosť investície do zlata. Posledná kapitola popisuje rôzne spôsoby ako investovať do zlata a poukazuje na ich rozdielne výhody a nevýhody.

Klíčová slova

Zlato, investičné zlato, analýza, cena zlata, porovnanie produktov

Abstract

The aim of the bachelor thesis is to analyze the commodity gold as a possibility of a suitable investment with subsequent price prediction. The whole work is divided into four chapters. In the first chapter, the author deals with the general definition of gold as a precious metal. The second chapter discusses the psychological side of investing, the advantages, disadvantages and general risks associated with investing. The third chapter focuses on gold prices, its historical development, analysis of current prices and prediction of future prices using technical and fundamental analysis. The author also evaluates the suitability of investing in gold in this chapter. The last chapter describes the different ways to invest in gold and points out their different advantages and disadvantages.

Key words

Gold, investment gold, analysis, gold price, product comparison

Obsah

Úvod	5
1 Všeobecne zlato.....	6
1.1 Ťažba.....	6
1.2 Spracovanie	7
1.3 Využitie v minulosti a dnes	8
1.4 Najväčší producenti zlata- najväčší držiteľia zlata	8
1.5 Najväčší držiteľia zlata	9
1.6 Ponuka a dopyt po zlate	10
2 Výhody a nevýhody zlata	13
2.1 Dopyt po investovaní.....	13
2.2 Výhody	15
2.3 Nevýhody.....	15
2.4 Psychologická stránka investovania	15
2.5 Typológia investorov.....	16
2.6 Riziká	17
2.7 Legislatíva	18
3 Cena zlata.....	19
3.1 (Historia cien).....	19
3.1.1 Bimetalizmus	19
3.1.2 klasický zlatý štandard.....	19
3.1.3 medzivojnové obdobie	20
3.1.4 bretton-woodsky systém.....	20
3.2 Krízy, bubliny.....	21
3.3 Ochrana pred infláciou	21
3.4 Fiskálna politika	22
3.4.1 Cykly konjunktúry	22
3.5 Faktory ovplyvňovania cien	23
3.6 Vývoj a predikcie cien- fundamentálna a technická analýza	24
3.6.1 Technická analýza.....	24
3.6.2 Fundamentálna analýza	27

4	Spôsoby investovania do zlata.....	29
4.1	Typologia investorov.....	29
4.2	Fyzické zlato.....	29
4.3	Akcie	30
4.4	ETF	31
4.5	Certifikáty	31
5	Záver	33
	Seznam použité literatury	34
	Seznam obrázků.....	36
	Seznam tabulek	37

Úvod

Zlato bolo už od dávnych čias používané ako platidlo a uchovávateľ hodnoty práve kvôli jeho vlastnostiam ako vzácneho kovu. Nepodlieha skaze a práve preto slúžil aj ako rezerva. V dnešnej dobe sa už nepoužíva ako univerzálne platidlo, no napriek tomu ho veľké banky resp. spoľahlivé banky používajú ako krytie k súčasným peniazom. Ďalej je využívané aj ako súčasť čipov, v kozmickom priemysle, pri výrobe smartfónov a tak ďalej. Čo sa týka investovania je stále zaujímavou komoditou pre malých aj veľkých investorov.

Túto tému som si vybral pre jej aktuálnosť. Príde mi, že v dnešnej dobe je jednoduchšie investovať ako kedysi. Takisto je jednoduchšie zistiť si potrebné a aktuálne informácie z trhov ktoré sú nevyhnutné pre úspešné obchodovanie.

Cieľom tejto práce je vytvoriť jednoduchý návod pre ľudí bez skúseností ako investovať, kde by našli všetky dôležité a potrebné informácie. V prvej kapitole by som sa rád zamerlal na históriu zlata ako takého, na jeho ťažbu a spracovanie, čo takisto ovplyvňuje jeho cenu. Ďalej popíšem jeho využitie a jeho vplyvy na ekonomiku v minulosti aj dnes.

V druhej kapitole by som rád poukázal na dôležitosť investovania, ale takisto na riziká, ktoré investovanie prináša. Legislatíva je neoddeliteľná súčasť na ktorú netreba zabúdať a preto v krátkosti popíšem dôležité faktory ktoré sa nás ako malých investorov týkajú.

Tretiu kapitolu by som venoval hlbšiemu pochopeniu trhu. Spomenul by som dôležité krízy ktoré ovplyvnili cenu zlata, rôzne faktory ktoré na neho vplývajú. Hlavne tretiu kapitolu zasväťím môjmu pôvodnému zámeru v tejto práci a to ukázať ako sa robí základná predikcia cien podľa technickej a fundamentálnej analýzy a ako sa správne aplikuje. Taktiež sa pozriem na to, či zlato ako investičná komodita je stále atraktívna aj v dnešnej dobe.

Poslednú, štvrtú kapitolu venujem čitateľom, ktorý by sa rozhodli pre investovanie do zlata. Preto by som sa ďalej chcel venovať spôsobom investovania do zlata akými sú napríklad fyzické zlato, ETF, certifikáty a akcie.

V úplnom závere zhrniem hlavné body na ktoré treba myslieť predtým než sa rozhodneme vstúpiť na burzu a finančné trhy a odporúčaniam, ktoré radia skúsení investori, čomu sa vyvarovať a na čo nezabúdať hlavne pri začiatkoch. Takisto mojím postrehom keď som sám začínal s investovaním.

1 Všeobecne zlato

1.1 Ťažba

Zlato, ako žltý lesknúci kov, fascinoval ľudí už od dávnych dôb a motivovalo ich jak k tým najhumánnejším tak aj tým najhorším činom. Viedli sa kvôli nemu vojny a menili osudy ľudí, lebo v ňom videli spôsob ako rýchlo zbohatnúť, ale aj aj panovníkov, lebo v ňom videli zdroj moci (Bernstein, 2004, s. 19). Ťažba zlata sa stala celosvetovým fenoménom ako aj biznisom, s rôznymi spôsobmi získavania na všetkých kontinentoch sveta. Zlato je na zemi viac ako miliardu rokov ale napriek tomu trvalo ľudstvu viac ako dve tisícročia kým ho začali používať ako platidlo. Dovtedy ho ľudia používali ako ozdobu v podobe rôznych šperkov alebo napríklad k náboženským obradom, či rituálom. Táto honba za vzácnym kovom podnecovala ľudstvo v ich kreativite aby sa k nemu dostali jednoduchšie a rýchlejšie. Napríklad Rimania vyvinuli nové spôsoby hĺbkovej ťažby alebo Egyptania sa zdokonalili v metalurgii. (Struž, Studýnka, 2014, s. 78)

„Zlato je báječná vec! Kto ho vlastní, je pánom všetkého čoho sa mu zachce. Zlato dokonca otvára dušiam brány raja.“ (Kryštof kolumbus). Zlato sa ťažilo už v cárskom Rusku kde za vlády Ivana III. (1440-1505) boli do krajiny pozvaní odborníci na rudy a hornícke práce. Postupom času, keď si vypracovali metódy ako oddeľovať zlato od striebra tak ročne ťažili 300-700 kilogramov kvalitného zlata. No prevrat nastal v roku 1745 keď sa našli malé pliešky žltého kovu, čo bolo neskôr potvrdené že sa jedná o zlato. To bol začiatok jedného z najväčších ťažných ložísk v Rusku z ktorého vyťažilo za nasledujúcich 40 rokov až 2600 kíl a medzi rokmi 1823-1830 sa to zvýšilo na 5440 kíl ročne (Struž, Studýnka, 2014, s. 187).

Ryžovanie zlata v 19. storočí odštartovalo známe zlaté horúčky hlavne v Kalifornii, ktoré zlatokopom sľubovali rýchle zbohatnutie no len málo z nich bolo pri tom úspešných. Tento spôsob získavania zlata je založený na používaní takzvanej ryžovacej panvice ktorá zachycovala v riekach zlaté usadeniny. Takisto je fyzicky náročný a nevhodný na komerčné ťaženie, no napriek tomu je populárny medzi rôznymi dobrodruhmi. Modernejšie a výhodnejšie spôsoby sú napríklad ťažba zlatej horniny z ktorej pochádza väčšina svetových zásob zlata. Zlatá ruda sa ťaží dvoma spôsobmi a to je buď získavanie z povrchu zeme alebo z podzemia pomocou tunelov. Ťaženie z povrchu je ekologicky náročné pretože pri tom vznikajú obrovské krátery ktoré sú často vidieť aj z vesmíru a oblasť je potom navždy poškodená.

Medzi najväčšie zlaté bane na svete patrí Muruntau v Uzbekistane, ktorý priemerne za jeden rok vyťaží 5,6 tony. Jedná sa o povrchovú baňu nachádzajúcu sa v púšti, ktorá je zhruba 3,3 kilometra dlhá, 25 kilometra široká a 600 metrov hlboká. Podľa odhadov vedcov táto Baňa ukrýva cez 4000 ton zlata a týmto objemom má prvenstvo medzi najväčšími baňami sveta. Čo sa týka rozlohy, najväčšou baňou je Carlin v USA ktorá je dlhá 56 km a široká 8 km ale bohužiaľ sa tu nachádza takzvané neviditeľné zlato, pretože je ho možné objaviť len pomocou chemických analýz, kvôli jeho mikroskopickej veľkosti. Najväčšou baňou v Rusku je Olympiada ktorá je pod kontrolou spoločnosti Polyus, čo je tretia najväčšia ťažobná spoločnosť na svete. Táto baňa zabezpečuje svoje spoločnosti viac ako polovicu jej produkcie a predpokladá sa že je tam cez 850 ton zlata. Zlatá baňa Kibali je natoľko rozsiahla že ju tvorí podzemná aj povrchová časť a je prevádzkovaná spoločnosťami

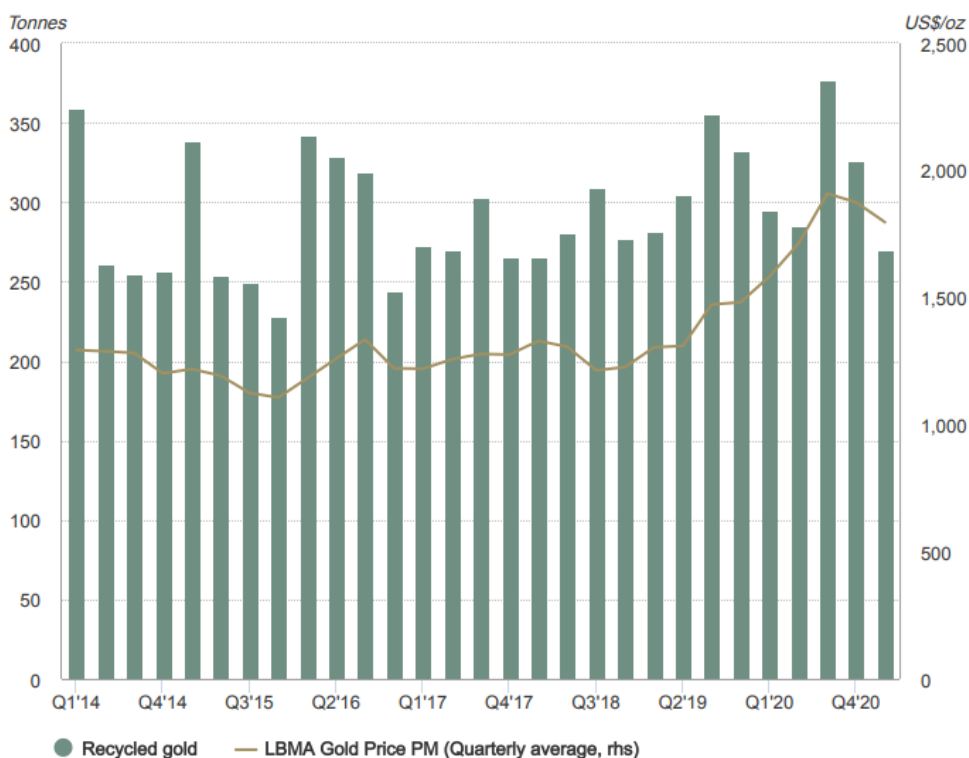
AngloGold Ashanti, ktorá vlastní 45 %, Barrick Gold Corporation, ktorá vlastní 45 %, a Société Mi-
ni re de Kilo-Moto, ktorá vlastní 10 % (www. abcdust.net 11.11.2021).

1.2 Spracovanie

Vo v seobecnosti existuje niekoľko spôsobov ako zo zlatej rudy dostať  ist  zlatu. Najviac činným
spôsobom je kyanid cia pri ktorom sa kovov  zlatu zoxiduje a rozpustí v alkalickom roztoku kyanidu.
Ďalej pri tomto spôsobe z le  na kvalite danej rudy. Pri viac kvalitných rudách (viac ako 20 gramov
zlata na tonu rudy) sa ruda l huje vo veľkých kadiach, ktor  sú vybaven  mie adlami. Na druhej
strane pri menej kvalitných rudách sa to robí vo veľkom, čo znamená, že ve k  hromady sú postre-
kované kyanidom sodným ktor  presakuje cez hromadu. Pre bezpe nostn   cely pri práci s kya-
nidom bol vytvoren  Medzin rodn  kódex pre správu kyanidov. (WORLD GOLD COUNCIL [online].
11.11.2021)

Ak sú čiastky zlata jemnejšie ako 1 mm tak sa pou iva ortuť na získanie zlata. Tento proces sa nazýva
amalg cia. V jednoduchosti ide o to, že ortuť ako ťa k  kov, naz van  aj  iv  striebro, priťahuje
 astice zlata. V   i problém nastáva pri zbavovan  sa prebytočnej ortute ktor  je ekologicky n -
ro n . Ďalším spôsobom je gravita n  z skovanie voľného zlata. T to metóda je vhodn  pri z skavan 
makroskopického zlata pri rôznych stupňoch gravitačnej sily. Z skan  makro čiastky a potom tavia
do v   ich celkov. (Franzen, Mesar ik, 2006, s. 25).

Zlatu vďaka jeho unikátnym vlastnostiam je takmer nezni iteľn , tak aj napriek jeho širokému vyu-
 itiu sa zlatu nespotrebov va ale zhromažďuje. To nás privádza k jeho neoddeliteľnej súčasti a t m



Graf  . 1: množstvo recyklovaného zlata

Zdroj: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, World Gold Council

je recyklácia. Zlato sa môže recyklovať buď zo šperkov alebo zlatých tehál (tvorí asi 90% recyklácie) alebo z rôznych čipov alebo elektroniky (zvyšných 10%) (WORLD GOLD COUNCIL [online]. ©2021). Aktivity v oblasti recyklácie zlata klesli v dôsledku nižšej ceny zlata v tomto štvrtroku. Zvyčajne zvyšovanie cien zlata tlačí ľudí predávať svoje fyzické zásoby zlata, čo je logický krok. Toto je pekne vidieť 3. štvrtroku minulého roka kedy cena zlata narástla o 30% čo malo za následok, že recyklácia zlata medzi kvartálne stúpla o 32%.(WORLD GOLD COUNCIL [online]. 11.11.2021)

1.3 Využitie v minulosti a dnes

V dávnych dobách na počiatku všetkých obchodov, keď ešte neboli vyvinuté žiadne druhy peňažných transakcií, tak fungoval takzvaný bartrový obchod. V jednoduchosti sa jednalo o výmenu vecí, zvierat alebo niečoho, čo malo pre ľudí istú hodnotu bez použitia drahých kovov. Tento systém sa časom ukázal byť nevyhovujúci pre nepresné odhadnutie cien daných statkov. Ľudstvo postupným vývojom obchodu, potrebovalo nájsť vhodný spôsob platenia namiesto výmeny statkov. Potrebovalo prísť s niečím čo by sa ľahko delilo, nestrácalo hodnotu a bolo prakticky nezničiteľné. Zlato spĺňalo tieto atribúty a tak sa začalo používať ako platidlo aj keď nie v takej podobe ako je nám známe, v podobe mincí. Približne v 3. storočí p.n.l. sa používali rôzne predmety zo zlata ako krúžky alebo špirály. Až postupom času začali vnikáť mince kvôli presnejšiemu určovaniu hodnoty ktorá bola odvodená od aktuálnej ceny zlata (REVENDA, Zbyněk. Peníze a zlato, s.272).

Okrem platenia, malo zlato v počiatkoch civilizácií aj inú, dekoratívnu, úlohu. Aj vďaka jeho výzoru, fascinovalo ľudí odjakživa. Väčšina vyspelých kultúr prekvitala zlatom, čo je dobre vidieť v starovekom Egypte. Hrobka egyptského faraóna, Tutanchamóna, bola celá posiatá zlatom a takisto aj všetky ostatné predmety nájdené v jeho hrobke. Egypt nebol jediný ktorý používal zlato vo veľkej miere. Takisto sú vďaka nemu známi Inkovia aj Aztékovia ktorý stavali paláce zo zlata, vyrábali zlaté oblečenie ale aj šperky.

Využitie tohto vzácného kovu v dnešnej dobe má omnoho väčší záber. Zlato bolo používané v stomatológii a z časti je neoddeliteľnou súčasťou aj v dnešnej dobe a takisto je používané v pokrokových metódach pre medicínu. Hovorí sa o metódach pri liečbe rakoviny kedy nanočastice zlata na seba dokážu viazať nádorové bunky ktoré sa následne dajú odstrániť infračerveným laserom. Tento spôsob má najväčšiu výhodu v tom že zdravé bunky obchádza a viaže sa len rakovinou tvorné bunky toto oddelenie je problémové aj pri modernej chemoterapii (Struž, Studýnka, 2014, s. 70). S technologickým pokrokom ľudstva sú stále potrebnejšie nové komponenty a materiály, no napriek tomu zlato v tomto odvetví stále zohráva veľkú úlohu. Je používané v kozmickom priemysle pri stavbe kozmických rakiet kde je potrebné na potiahnutie jej trupu práve kvôli jeho účinkom ako odrážanie žiaru a takisto je použitá tenká vrstva pri rádiových systémoch vesmírnych sond. Tryskové motory sú tiež potiahnuté tenkou vrstvou zlata, pretože odráža žiarenie a takisto funguje ako protipožiarny plášť. Práve vďaka týmto schopnostiam zlata sa ďalej využíva pri pokrytí striech napríklad pri budove Fox a Hounds v San Francisku. Aby toto pokrývanie nebolo extrémne finančne náročné, používajú sa zlaté fólie alebo veľmi tenký nános zlata čo v konečnom dôsledku znižuje energie na klimatizovanie budov. Neodmysliteľnou súčasťou dnešnej dobe jeho využitie pri výrobe čipov do počítačov kde ako dobrý vodič slúži na spájanie kontaktov (Struž, Studýnka, 2014, s. 71).

1.4 Najväčší producenti zlata- najväčší držitelia zlata

Ťažba zlata bola charakteristickým znakom obchodu už odjakživa a podľa údajov z USGS (United States Geological Survey-Vládna agentúra) bolo doteraz nájdených 244 tisíc ton zlata z historicky

	Company	Headquarters	Country	2020 Production (moz) ↓	% Change
1.	Newmont	Denver	USA	5.88	-3.45
2.	Barrick Gold	Toronto	Canada	4.84	-3.39
3.	Polyus	Moscow	Russia	2.87	-2.71
4.	AngloGold Ashanti**	Johannesburg	South Africa	2.81	-9.50
5.	Kinross Gold	Toronto	Canada	2.38	-5.93
6.	Gold Fields	Johannesburg	South Africa	2.13	4.41
7.	Newcrest Mining	Melbourne	Australia	2.06	-11.59
8.	Agnico Eagle	Toronto	Canada	1.73	-2.81
9.	Polymetal International	St. Petersburg	Russia	1.40	6.87
10.	Harmony Gold	Johannesburg	South Africa	1.38	0.00

Source: Miningintelligence

* Does not include gold production through equity ownership in other companies
 ** Reported production from continued AGA operations

mining
intelligence
data

Graf č. 2: 10 najväčších ťažobných spoločností

Zdroj: www.mining.com

(moz = milión uncí),(1kg = 35,2 unce)

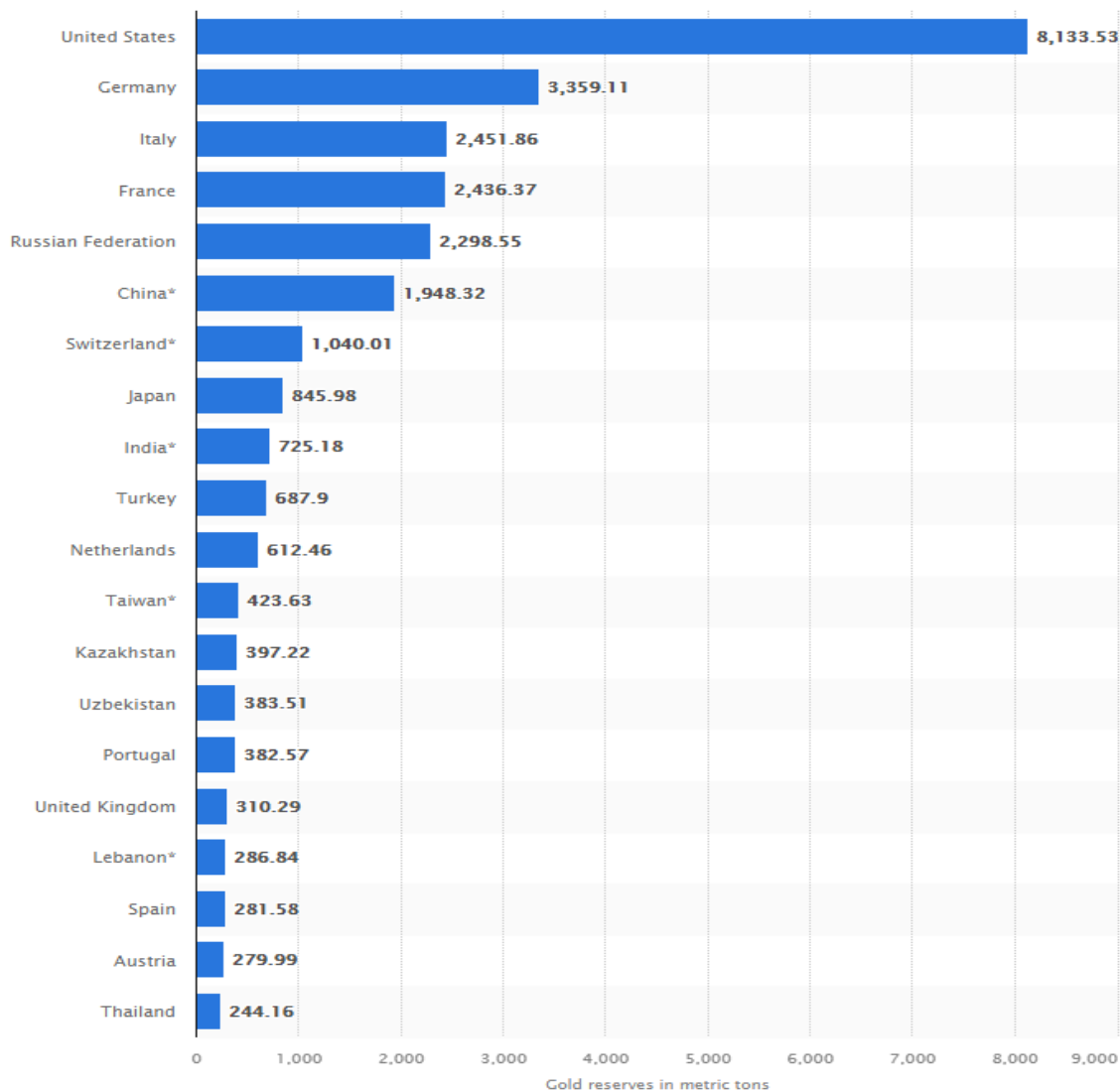
vyťažených 187 tisíc ton zlata. Čo v sumáre znamená že odhadované podzemné zásoby zlata sú na 57 tisícoch ton zlata. Predbežné údaje ukazujú, že za posledný rok sa na celom svete vyrobilo približne 3 200 ton zlata. V dnešnej dobe na trhu, dominuje vybraná skupina veľkých spoločností, no napriek tomu sú tu aj mnohé malé ťažobné spoločnosti ktoré sa zaoberajú obchodom so zlatom. Veľký rozruch na trhoch spôsobilo spájanie najväčších ťažobných firiem v dôsledku pandémie ako napríklad, keď sa Newmont spojil s Goldcorp a Barrick s Randgold Resources v multimiliardových obchodoch.

Údaje v tabuľke 2 boli upravené aby zobrazovali percentný podiel v spoločnosti k 31. decembru roku 2020. Napríklad v prípade spoločnosti AngloGold, ktorá predala nejaké aktíva spoločnosti Harmony, tak údaje v tabuľke 2 zobrazujú pokračujúcu aktivitu tejto spoločnosti. Napriek prebiehajúcej pandémie ktorá mala za následok útlm v ťažobnom priemysle, spoločnosť Newmont sa stala najväčšou ťažobnou spoločnosťou a tým sa dostala na 1. miesto. Spojením dvoch najväčších ťažobných spoločností v roku 2019 vznikli takzvané „Nevadské zlaté Bane“ čo je najväčší zlatý ťažobný komplex na svete.

Celkovo bolo 13 spoločností, ktorých produkcia prekonal hranicu jedného milióna uncí. Ďalšími tromi spoločnosťami v “million-ounce club” boli kanadské Kirkland Lake Gold (1,37 mil. uncí), austrálska Northern Star Resources (1,01 mil. uncí) a Nord Gold so sídlom v Spojenom kráľovstve (1,01 mil. uncí)(www.mining.com, 11.11.2021).

1.5 Najväčší držitelia zlata

Nasledujúce merania boli prevedené 1. Novembra v roku 2021, kde sa ukázalo, že Spojené štáty získali prvenstvo s najväčšími zásobami zlata na svete s hodnotou 8 133 ton. Historicky najväčšie zá



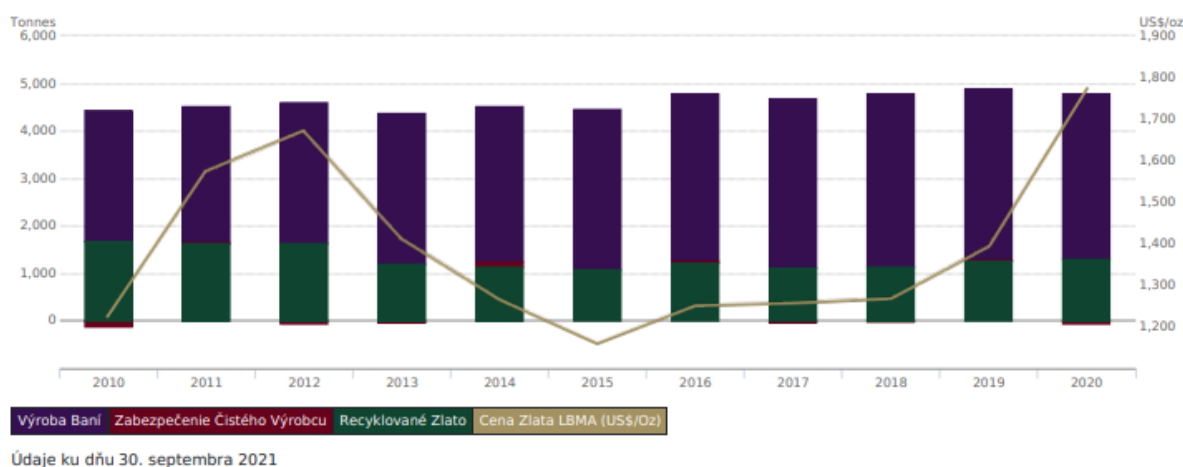
Graf č. 3: Najväčší držiteľia zlata

Zdroj: Statista 2021

soby malo v roku 1952 keď ich rezerva tvorila 20 663 ton. Len pre porovnanie Česká republika disponuje podľa WORLD GOLD COUNCIL rezervou 9,48 tony. Nemecku, ako krajine ktorá má jednu z najsilnejších ekonomík na svete pripadlo druhé miesto s rezervou vo výške 3 359 ton. Za posledné roky nejaké množstvo zlata predala ale jednalo sa o minimálnu časť z jej rezerv. Čína obsadila 6. miesto aj napriek tomu, že patrí k jednej z najviac ťažobne využitej krajne na svete (www.statista.com 11.11.2021).

1.6 Ponuka a dopyt po zlate

Dopyt a ponuka je určovaná podľa využitia zlata v šperkoch, technológiách a takisto ovplyvnená centrálnymi bankami a investormi. Tieto faktory sa dostávajú v určitých pomeroch do popredia v rôznych bodoch globálneho ekonomického cyklu.



Graf č. 4: zdroje ponuky po zlate

Zdroj: ICE Benchmark Administration, Metals Focus, Refinitiv GFMS, World Gold Council

Ponuku po zlate hlavne tvoria ťažobné spoločnosti, spoločnosti ktoré primárne obchodujú so zlatom a recyklácia. Primárnu časť tvoria ťažobné spoločnosti ako je možno vidieť z grafu 4. Od roku 2010 do roku 2018 malo množstvo vyťaženého zlata rastúcu tendenciu ale od roku 2018 ku dnešnému dňu klesá. Naopak ponuka zo strany recyklácie od roku 2018 narastá. Problémom v dnešnej dobe je kvalitných nálezísk zlata je stále menej, geologické výskumy sú finančne náročné a ak sa nájde kvalitné nálezisko tak trvá roky kým ťaženie začne. Takisto je dôležité si uvedomiť že množstvo zlata a množstvo reálne vyťažiteľného zlata je rôzne. Veľa zásob zlata je v zemskej kôre, v oceánoch kde je roztrúsené v mikročiastkach alebo na Antarktíde, no je zatiaľ nemožného ho vyťažiť kvôli extrémnym podmienkam jeho výskytu. Zaujímavé je, že napriek malým výkyvom v množstvách vyťaženého zlata a recyklovaného zlata, jeho cena v uplynulých rokoch vstúpa. Dôvodov je niekoľko no tým hlavným je celosvetová pandémia ktorá ochromila ekonomiku. Konkrétne faktory ovplyvňovania cien si popíšeme v 3. kapitole. (WORLD GOLD COUNCIL [online]. 11.11.2021)

Ako môžeme vidieť z grafu 5, dopyt po zlate medzi rokmi 2019 a 2020 klesol o 14 percent, čo má za následok príchod celosvetovej pandémie. Najviac utrpel šperkársky priemysel s poklesom o 34 percent ktorý v roku 2020 zaznamenal najnižšie množstvo dopytu za posledných 10 rokov. Ako na nasledujúcom grafe 6 môžeme vidieť tento pokles sa týkal celého sveta. Na druhej strane sa

Gold demand (Tonnes)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Year-on-year % change
Jewellery	2 057,1	2 104,1	2 157,0	2 725,4	2 533,2	2 459,9	2 103,9	2 241,0	2 248,5	2 123,2	1 401,1	▼ -34
Technology	460,7	429,1	382,3	355,8	348,4	331,7	323,0	332,6	334,8	326,0	302,2	▼ -7
Electronics	326,7	316,6	289,1	279,2	277,5	262,1	255,6	265,6	268,4	262,3	248,3	▼ -5
Other Industrial	88,3	76,4	64,7	53,7	51,2	51,0	49,8	50,7	51,2	49,8	42,0	▼ -16
Dentistry	45,6	36,2	28,4	22,8	19,6	18,6	17,6	16,3	15,3	13,9	11,9	▼ -15
Investment	1 596,5	1 769,0	1 592,3	793,2	932,2	978,8	1 655,1	1 309,6	1 173,3	1 274,9	1 773,5	▲ 39
Total bar and coin demand	1 204,3	1 501,9	1 322,2	1 729,6	1 066,5	1 091,4	1 073,1	1 043,9	1 090,3	866,7	899,6	▲ 4
Physical Bar demand	921,2	1 189,5	1 023,1	1 357,3	780,4	790,2	797,2	779,7	775,4	579,2	537,6	▼ -7
Official Coin	195,9	228,3	187,5	270,9	205,5	225,2	208,2	188,1	241,9	220,7	292,9	▲ 33
Medals/imitation Coin	87,2	84,2	111,7	101,4	80,7	76,0	67,7	76,1	73,0	66,8	69,1	▲ 4
ETFs & similar products*	392,2	267,1	270,1	-936,4	-134,3	-112,6	582,0	265,7	83,0	408,2	873,9	▲ 114
Central banks & other inst.	79,2	480,8	569,2	629,5	601,1	579,6	394,9	378,6	656,2	605,4	255,0	▼ -58
Gold demand	4 193,4	4 783,1	4 700,8	4 503,8	4 414,9	4 349,9	4 476,8	4 261,8	4 412,8	4 329,4	3 731,7	▼ -14
LBMA Gold Price, US\$/oz	1 224,5	1 571,5	1 669,0	1 411,2	1 266,4	1 160,1	1 250,8	1 257,2	1 268,5	1 392,6	1 769,6	▲ 27

Graf č. 5: odvetvia dopytu po zlate

Zdroj: Metals Focus, Refinitiv GFMS, ICE Benchmark Administration, World Gold Council

investície do zlata zvýšili vo všetkých formách pretože s prichádzajúcimi krízami ľudia sú viac otvorení úschove peňazí v tejto komodite.

Jewellery demand in selected countries (Tonnes)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Year-on-year % change
India	661,7	619,3	595,2	617,4	627,5	662,3	504,5	601,9	598,0	544,6	315,9	▼ -42
Pakistan	26,5	24,2	26,1	23,3	21,8	23,2	26,2	28,1	25,4	23,8	16,8	▼ -29
Sri Lanka	0,0	0,0	0,0	0,0	9,1	10,7	10,5	11,2	9,6	7,9	4,3	▼ -46
Greater China	492,7	606,6	654,2	1 031,3	875,3	825,9	692,9	715,7	743,0	681,8	433,3	▼ -36
China, P.R.: Mainland	461,9	557,2	599,4	938,8	806,8	767,4	644,8	665,2	686,3	638,0	413,8	▼ -35
Hong Kong SAR	23,0	42,3	47,6	82,6	60,0	51,4	41,4	44,3	50,6	38,3	15,4	▼ -60
Taiwan Province of China	7,7	7,1	7,2	9,9	8,4	7,0	6,6	6,3	6,0	5,4	4,1	▼ -24
Japan	20,8	15,9	16,1	17,0	16,4	16,5	16,9	16,6	16,5	17,0	13,8	▼ -19
Indonesia	33,4	33,4	35,2	41,2	36,5	38,9	38,4	38,6	41,9	40,4	20,9	▼ -48
Malaysia	11,5	10,6	13,0	18,3	18,6	15,3	14,2	13,3	12,9	12,2	9,2	▼ -25
Singapore	8,5	8,9	9,7	14,3	14,0	12,2	12,1	11,8	11,5	10,5	5,7	▼ -46
Korea, Republic of	17,8	18,6	16,6	22,9	22,9	25,6	24,1	22,7	21,7	19,5	16,4	▼ -16
Thailand	7,1	6,9	9,1	14,9	12,4	12,2	11,8	11,4	12,1	11,1	5,8	▼ -47
Vietnam	14,2	12,8	10,5	11,8	12,5	15,6	15,4	16,5	18,2	17,3	10,7	▼ -38
Middle East	254,3	213,0	209,6	277,7	254,0	238,0	199,0	198,8	172,5	170,2	113,3	▼ -33
Saudi Arabia	69,9	54,7	49,0	66,4	68,4	69,5	49,4	44,4	39,4	37,2	22,7	▼ -39
UAE	66,9	56,3	49,4	64,4	56,0	51,4	45,2	46,7	36,2	34,0	21,5	▼ -37
Kuwait	9,0	8,4	7,7	11,7	14,2	13,2	12,6	13,9	14,0	13,3	10,3	▼ -22
Egypt	53,0	34,1	42,1	45,6	45,1	38,3	25,5	22,0	24,6	26,5	19,7	▼ -26
Islamic Republic of Iran	41,5	45,0	45,2	63,7	39,3	37,2	40,5	45,4	29,4	30,5	20,0	▼ -34
Other Middle East	13,9	14,5	16,4	25,9	31,0	28,4	25,8	26,4	28,9	28,7	19,1	▼ -33
Turkey	67,9	73,6	65,9	79,9	68,1	49,0	40,8	41,2	36,4	36,7	26,0	▼ -29
Russian Federation	60,3	64,4	67,7	79,7	67,6	43,1	38,3	39,8	43,0	44,5	29,8	▼ -33
Americas	190,6	174,4	162,6	165,8	168,5	170,3	167,5	173,5	178,7	180,9	158,3	▼ -13
United States	122,3	115,9	107,1	112,5	116,6	119,5	118,8	123,7	128,4	131,1	118,2	▼ -10
Canada	16,7	14,6	13,2	13,2	14,0	14,2	13,8	14,1	14,3	14,4	13,1	▼ -10
Mexico	22,8	18,9	15,3	15,9	15,8	16,6	16,0	16,6	16,8	16,6	12,4	▼ -25
Brazil	28,7	25,0	27,1	24,2	22,2	20,0	18,9	19,2	19,2	18,7	14,6	▼ -22
Europe ex CIS	106,2	87,8	77,4	75,1	78,0	77,4	76,1	74,0	73,4	72,1	55,8	▼ -23
France	20,7	19,2	15,7	14,9	14,2	13,6	13,4	13,3	13,0	12,6	10,4	▼ -18
Germany	13,7	12,0	10,7	10,1	10,0	10,2	10,3	10,4	10,6	10,6	9,0	▼ -15
Italy	34,2	26,9	22,6	21,1	19,9	19,2	19,0	18,8	18,5	18,2	13,8	▼ -24
Spain	11,6	8,2	8,4	7,8	8,3	8,5	8,3	8,4	8,7	8,8	6,9	▼ -22
United Kingdom	26,0	21,4	20,0	21,2	25,7	25,9	25,2	23,1	22,5	21,8	15,7	▼ -28
Switzerland	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Austria	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Other Europe	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Total above	1 973,4	1 970,4	1 968,9	2 490,5	2 303,3	2 236,1	1 888,6	2 015,1	2 014,7	1 890,5	1 236,1	▼ -35
Other & stock change	83,7	133,7	188,1	234,9	229,9	223,8	215,3	225,9	233,8	232,7	165,0	▼ -29
World total	2 057,1	2 104,1	2 157,0	2 725,4	2 533,2	2 459,9	2 103,9	2 241,0	2 248,5	2 123,2	1 401,1	▼ -34

Graf č. 6: svetový dopyt po zlate na výrobu šperkov

Zdroj: Metals Focus, Refinitiv GFMS, ICE Benchmark Administration, World Gold Council

2 Výhody a nevýhody zlata

„Rany, ktoré nevystrelíte, stopercentne stratíte.“ Wayne Gretzky

2.1 Dopyt po investovaní

Očakávania sú neoddeliteľnou súčasťou pri investovaní, alebo pri každodennom ekonomickom rozhodovaní, pretože očakávania sú hnacou silou každého jedinca. Adam Smith bol jedným z prvých, ktorý popísal očakávanie ako súčasť pri ekonomickom rozhodovaní. John Maynard Keynes povedal: „*očakávania sú prvok mechanizmu, ktorý podnecuje podnikateľov pracovať*“ (Keynes, 1936).

„*Je pozoruhodné, že očakávania zohrávajú kľúčovú úlohu manažmentu, pretože jednotlivci sú motivovaní, ak veria, že ich bude nevyhnutné pri plnení ich cieľov*“ (Vroom, 1964).

V modely ktorý vytvoril Metzler (1941), sa hovorí že očakávania o budúcich predajoch nezávisia len na hodnotách minulých predajov, ale aj na zmenách smeru v tých daných predajoch. V dnešnej dobe sú populárne dve teórie. Prvá z nich je teória o adaptívnych očakávaniach a druhá je teória o racionálnych očakávaniach. Pri teórii adaptívnych očakávaní sa predpokladá, že jedinec je ovplyvnený minulými a prítomnými informáciami Je dôležité povedať, že chyba v očakávaní je veľmi dôležitá súčasťou adaptívnych očakávaní. Teória racionálnych očakávaní je hypotéza v ekonómii, ktorá tvrdí, že očakávania jedincov od budúcich premenných nie sú systematicky nesprávne a všetky chyby sú náhodné. Napriek tomu obidve tieto teórie majú spoločné to, že obidve poukazujú na dôležitosť očakávaní pri tvorbe rozhodovacieho procesu. Takisto môžu byť použité pri rôznych ekonomických javov a často sa využívajú v makroekonomii, pri skúmaní monetárnej politiky (Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013), s. 149).

Dopyt po investovaní do zlata je vyšší ako pri akciovom trhu kvôli rýchlejšej reakcii na cenové signály. Ďalej Je to aj kvôli tomu že výška výnosov na trhu so zlatom kompletne definovaná jeho budúcou cenou.

$$R^e = \frac{P^e}{P} - 1$$

„*Kde R^e je očakávaný výnos za obdobie držby, P^e je očakávaná cena aktíva na konci obdobia a P je súčasná cena aktíva*“ (Sharpe, 1995).

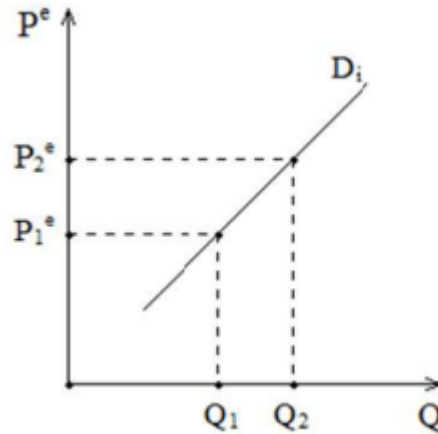
Ako môžeme vidieť z vyššie uvedeného vzorca, tak zmena očakávanej ceny ovplyvňuje správanie investorov. Čo sa týka nášho vzorca, tak cenové signály sú endogénne premenné, a to znamená, že tieto premenné sa menia alebo určujú podľa ich vzťahu k iným premenným. . Ak sa očakávaná cena tvorí na základe endogénnych premenných, vedie to k zmenám dopytovaného množstva naopak od exogénnych premenných ktoré vedú k zmenám v celkovom dopyte (Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013), s. 150-151).

Pri analýze formovania očakávaní investora je dôležité časové rozhranie, preto by sme mohli túto analýzu rozdeliť do dvoch častí. Prvá časť by bola historická analýza cien a druhá časť by bola analýza terajších cien zlata. Inak povedané očakávanú cenu tvoria zmeny minulých a terajších cien.

$$P^e = f(\Delta P^{t-1}; \Delta P^t)$$

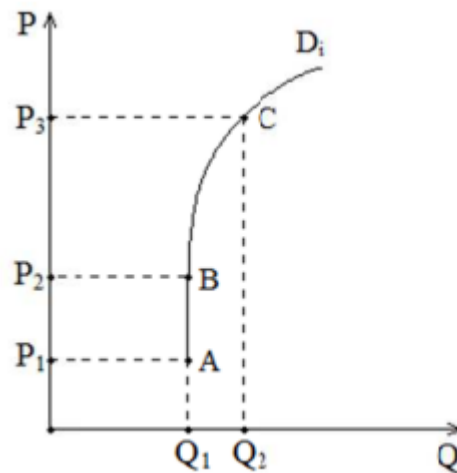
Čo zobrazuje táto jednoduchá funkcia, kde P^{t-1} je zmena ceny v minulosti ($t-1$) a P^t je zmena ceny v prítomnom období t . Takže zmena očakávanej ceny vedie k zmene v množstve dopytu investorov. Tento vzťah medzi očakávanou cenou a dopytom po zlate si ukážeme na nasledujúcom grafe 7.

Graf č. 7: vzťah medzi očakávanou cenou a dopytom po zlate



Zdroj: Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013). Theoretical aspects of investment demand for gold. Investment Management and Financial Innovations,

Na grafe 7 je jasne vidieť, že ak sa očakávaná cena P_1^e zdvihne do P_2^e tak sa aj množstvo dopytu po zlate zdvihne z Q_1 do Q_2 . Fungovalo by to aj naopak keby sa znížila očakávaná cena tak sa znížila aj dopyt po zlate.



Graf č. 8: aktuálna a očakávaná cena zlata

Zdroj: Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013). Theoretical aspects of investment demand for gold. Investment Management and Financial Innovations,

Na grafe 8 sú zobrazené dve endogénne premenné ktoré sú aktuálna a očakávaná cena zlata. Rozdelíme si graf 8 do dvoch segmentov AB a BC. Z prvého AB segmentu môžeme vidieť, že napriek rastúcej cene z P_1 do P_2 sa nám objem nezmenil a tento segment možno označiť ako perfektné neelastický. V tomto segmente Investor analyzuje informácie z trhu aby si vedel vytvoriť predpoveď smeru zmeny ceny zlata. Pohyb ceny z P_1 do P_2 pozitívne ovplyvní investora s predpokladom že

cena bude naďalej rásť. V nasledujúcom náraste ceny v segmente BC z P_2 do P_3 vidíme, že aj množstvo zaznamenalo nárast z Q_1 do Q_2 . Možno povedať, že segment AB je analýzou minulých cien a segment BC je analýzou ceny v prítomnom momente kedy zvýšil množstvo. Ako sme už povedali investor zvýšil množstvo kúpeného zlata na základe jeho očakávaní z analýzy zo segmentu AB (Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013), s. 150-151).

2.2 Výhody

Zlato ako investičné aktívum má rôzne výhody. Jednou z hlavných výhod a dôvodom prečo ľudia do neho investujú je fakt, že oproti peniazom nestráca na hodnote v dôsledku inflácií. Ľudia berú investovanie do zlata ako bezpečný prístav pre ich peniaze v zlých ekonomických časoch a krízach. Investovanie ako také je možné rôznymi spôsobmi ako napríklad cez fyzické zlato, akcie, futures alebo cez ETF-Exchange Traded Funds. Každý z týchto spôsobov nesie so sebou rôzne výhody ale aj riziká, ale čo majú spoločné je že zlato samo o sebe má svoju vnútornú hodnotu. To znamená že je odolné voči manipulovaniu jeho hodnoty bankami ako je to napríklad pri peniazoch kedy banky môžu tlačiť nové peniaze a tým znižovať ich hodnotu. Ďalšou výhodou zlata je, že sa skoro nedá zničiť a takisto sa nedá sfalšovať ako sa to stáva pri papierových peniazoch. Takisto výhodou je záruka jeho obchodu v budúcnosti, čo znamená že zlato tu je stovky rokov a pád jeho hodnoty na nulu je skoro nemožný ako napríklad pri investovaní do akcií, pri ktorých môže nastať extrémny pokles hodnoty firmy alebo dokonca bankrot.

2.3 Nevýhody

Riziká alebo nevýhody v sebe skrýva bohužiaľ aj zlato. Viac nevýhoda ako riziko je fakt, že zlato nie je tak volatilné a nezarába toľko ako napríklad akcie. Za posledné roky zlato zarobilo približne rovnako aká je hodnota inflácie. Z tohto pohľadu by sa zlato mohlo brať skôr ako uchovávateľ hodnoty a nie ako vysoko zároboková komodita (www.forbes.sk 21.11.2021).

Problém so zlatom nastáva aj v momente keby ste s ním chceli platiť čo je skoro nemožné kvôli jeho vysokej cene aj keď existujú štáty kde sa to dá. Takisto problémy sú kvôli veľkej váhe fyzického zlata kedy je komplikované s ním manipulovať. Musím spomenúť aj fakt, že fyzické zlato ľahko ukradnúť alebo vo forme šperkov stratiť. Je možnosť ho uložiť aj v banke ale to je spojené s poplatkami za držanie, takže táto možnosť sa vyplatí len pri vysokých investíciách v rade tisícoch eur, inak by bolo nemožné na ňom niečo zarobiť. Ak by sme sa chceli poistiť proti krádeži tým, že investujeme napríklad cez ETF prichádza ďalšia nevýhoda a to že pri zlate niesu vyplácané dividendy ako pri niektorých akciách (www.forbes.sk 21.11.2021).

2.4 Psychologická stránka investovania

Väčšina začínajúcich obchodníkov sa domnieva že k správne obchodovaniu je na prvom mieste dobrá stratégia, teda ako a podľa čoho budeme obchodovať, ďalej money manažment a až na treťom mieste sa u nich nachádza psychológia. Podľa uznávaného autora veľkého množstva kníh o obchodovaní a takisto aktívneho obchodníka Dr. Van Tharpa je tento odhad mylný, pretože on vo svojich publikáciách uvádza, že pri úspešnom obchodovaní zohráva psychológia a 60 percent pričom

money manažment je len 30 percent a obchodovacia stratégia je len 10. Pri výskume ktorý robili Podhajský Petr a Tomáš Nesnídal pri písaní knihy "Obchodování na komoditních trzích" zistili, že najúspešnejší obchodníci používajú skoro tie najjednoduchšie stratégie a sa snažia vynechávať tie príliš komplikované a vysoko matematické stratégie. Otázka potom nastáva ako je možné, že napriek používaniu jednoduchých stratégií minimum ľudí zarábajú a väčšina ľudí prichádza o svoje úspory. (Podhajský Petr; Tomáš Nesnídal, 2006, s. 126)

Ide len o to, že väčšine ľudí pri obchodovaní chýba disciplína a schopnosť vysporiadať sa so stratami. Možno to znie jednoducho, ale táto psychologická stránka je kľúčová pri úspešnom obchodovaní, pretože väčšina ľudí stále hľadá dokonalú stratégiu ktorá by dokázala predpovedať vývoj trhu v budúcnosti ale taká bohužiaľ neexistuje. Poďme sa pozrieť ako to v skutočnosti funguje neúspešnom obchodovaní nováčik sa rozhodne že chce obchodovať s tým, že chce byť profitabilný, čo je samozrejme normálne. Väčšinou má na začiatku prehnané očakávania, ako napríklad že si predstavuje všetky veci ktoré by si chcel kúpiť a ako bude do pár rokov miliónárom. Zo začiatku pri prvých obchodoch sa mu môže dariť kedy nadobudne falošné sebavedomie a bude si myslieť že to je v celku jednoduché a jeho zvolená obchodná stratégia naozaj funguje. Ale po pár úspešných obchodoch nasleduje prvá strata. Na to náš nováčik môže reagovať kľudne a zmierenie pretože vie že niečo takéto mohlo nastať. Ale skutočný problém nastáva, keď bude nasledovať ďalšia strata a ďalšia strata a týmto sa dostane do svojej prvej fáze stratových obchodov a začne strácať skoro všetko čo predtým zarobil. (Podhajský Petr; Tomáš Nesnídal, 2006, s. 126)

V tomto momente nastáva kľúčový moment pre každého obchodníka a v drvivej väčšine prípadov ako náš nováčik prestane veriť svojej zvolenej stratégii aj napriek tomu, že zo začiatku fungovala a tak začne pochybovať a hľadať inú ktorá by mohla fungovať lepšie. Čo sa stáva veľmi často pri obchodovaní na burze je to, že po takejto sérii neúspešných obchodoch prichádza veľký úspešný obchod, ktorý sa niekedy aj vyrovná doterajším stratám. Čo náš nováčik samozrejme nevie a príde mu lepšie, ako som už spomínal, ísť hľadať spoľahlivejšiu stratégiu. S tými peniazmi ktoré mu ostali začne skúšať nové stratégie ktoré ešte predtým nemal otestované a týmto sa dostáva do začarovaného kruhu Kedy príde aj o to čo mu ostalo. (Podhajský Petr; Tomáš Nesnídal, 2006, s. 127)

Takže ak by som to mal zhrnúť tak nášho nováčika o svoju investíciu nepripravila jeho počiatočná stratégia, ale jeho slabá sebadisciplína nekonzistentnosť a prepadnutie panike pri neúspešných obchodoch. V najväčšej pravdepodobnosti keby neurobil to čo urobil a zostal verný svojej počiatočnej stratégii, tak by sa zo straty skôr či neskôr dostal a po chvíli by mohol byť znovu profitabilný a pokračovať vo svojom úspešnom obchodovaní. Aj napriek tomu že to znie jednoducho tak to dokáže len veľmi málo obchodníkov a to je to čo delí tých úspešných od tých stratových. (Podhajský Petr; Tomáš Nesnídal, 2006, s. 128-129)

2.5 Typológia investorov

Čo sa týka psychologickkej stránky tak investorov rozlišujeme na psychologický aktívnych a psychologický pasívnych. Psychologický aktívny Investor je taký, ktorý má rád kontrolu nad svojimi investíciami, rád sa rozhoduje sám, preto sa väčšinou jedná o ľudí ktorý si na investičný kapitál zarobili sami. Napriek tomu preferujú vyšší risk s možnosťou väčšieho výnosu. Pasívny investori sa vyznačujú istou netolerantnosťou k riziku a preferujú skôr široko diverzifikované portfólio. Vo svojom

investovaní sú komfortní tak skôr nechávajú rozhodovanie na investičných poradcoch(KOHOUT, Pavel 2013 s.54).

Pocity sú veľmi dôležité v rozhodovacom procese investora aj keď úspešní profesionálni investori si prechádzajú rovnakými emóciami ako hocikáky iní investori. Napriek tomu profesionálny investor už presne vie, aký typ investora je, už pozná svoje slabé a silné stránky a dávaj si pozor aby pri svojom rozhodovacom procese nebol ovplyvnený emóciami. preto tu máme ďalšie rozdelenie podľa toho aký veľký výnos chceme v porovnaní k riziku. Konzervatívny Investor je taký, ktorý nevie alebo skôr nechce znášať vysoké riziko. Radšej bude mať nižšie zisky ako by mal prísť do styku s nejakým vyšším rizikom. Väčšinou sa snaží dosiahnuť primeraný zisk v krátkodobom horizonte ktorého výška zodpovedá minimálne miere inflácie. Ďalej tu je vyvážený investor ktorý sa snaží nájsť takzvanú zlatú strednú cestu pretože jeho cieľom je bezpečne skombinovať investície ktoré mu prinesú pravidelný a dlhodobý výnos s tými rizikovejšími v rovnakom pomere. Nakoniec dynamický alebo agresívny investor je taký, ktorý má väčšinou s investovaním už dlhodobé skúsenosti a nepodlieha panike pri dočasných poklesoch kurzov. Neprekáža mu ani vysoké riziko pri vyhladke vysokého zisku. Jeho cieľom je v dlhodobom horizonte (5 a viac rokov) maximalizovať výnos (<https://banky.sk/> 19.12.2021).

2.6 Riziká

V dnešnej dobe investičné spoločnosti doslova tlačia ľudí do investovania pomocou marketingových kampaní a ponúkajú im možnosť investovať do rôznych akcií, komodít a dlhopisov. Často v týchto kampaniach používajú zavádzajúce slová ako napríklad „absolútny výnos“, „zabezpečený nárast“ alebo „garantovaný“ čo môže investora zmiatať. Problémom je, že investor často nechápe ako presne dané produkty fungujú takže ďalej sa môžu cítiť oklamany, pretože to môže investičná spoločnosť myslieť inak ako by to obyčajný človek pochopil. Dôležité je úplné pochopenie daného finančného produktu a jeho rizikám ktoré prináša

Jedným z hlavných rizík je riziko likvidity ktoré nastáva, ak by sme potrebovali náš produkt predať skôr ako je jeho doba splatnosti. Je dôležité byť informovaný o jeho likvidite inak by mohlo nastať pri predčasnom predaji, že by sme prišli o veľkú časť jeho hodnoty. (www.esma.europa.eu 28.11.2021)

Ďalšie riziko nastáva ak by sme chceli znásobiť svoj investičný kapitál pákovým efektom. Ale aj napriek tomu, že sa využíva pri investovaní alebo tradingu veľmi často je to stále považované za rizikové. Pri pákovom efekte ide v jednoduchosti o akoby pôžičku zo strany brokerskej firmy za účelom zvyšovania zisku ale na druhej strane to môže rovnako zvyšovať straty. Preto treba byť opatrný či vôbec chceme používať pákový efekt, poprípade v akej výške. Najčastejšie sa používa pákový efekt napríklad pri forexe vo výške 1:25 ale takisto brokerské spoločnosti ponúkajú pákový efekt vo výške 1:50 a dokonca pri založení profesionálneho účtu je to voliteľné až do výšky 1:100. Pre investorov by to znamenalo, že ak by sa rozhodli obchodovať pri pákovom efekte 1:25 tak pri investícii 1000 dolárov, by ich investičné portfólio malo obchodovaciu silu 25 tisíc dolárov (www.xtb.com 28.11.2021).

Byť si vedomý rizík spojenými s poplatky pri obchodovaní sú takisto veľmi dôležité pri vytvorení našej investičnej stratégie. Najčastejšie sa stretáme s poplatkami ktorými sú spready a swapy. Spready sú rozdielom medzi nákupnou a predávajúcou cenou. Čím je spread nižší tak aj naše

poplatky sú nižšie a naopak. V praxi to vyzerá tak, že keď otvoríme nový obchod tak začíname s miernou stratou, čo je forma toho poplatku. Na výpočet swapov alebo swapových bodov ponúkajú brokerske spoločnosti kalkulačky. Jedná sa o poplatky za držanie obchodnej pozície cez noc. Niektoré obchodné stratégie sú založené na tomto držaní cez noc pretože swapy nemusia byť len záporné. Nie všetky ale niektoré brokerské spoločnosti majú aj poplatky za neaktivitu na účte. Vždy je to napísané v podmienkach jak často musíte obchodovať aby vám tieto poplatky neboli zarátané. Väčšinou to býva obmedzené na aspoň jeden uzavretý obchod za rok alebo mesiac(www.xtb.com 28.11.2021).

2.7 Legislatíva

Ak by sme si kúpili investičné zlato tak na nás ako fyzickú osobu, nepodnikateľa, sa vzťahuje zákon §9 ods. 1 písm. c) Zákona o dani z príjmov, ktorý hovorí o tom, že príjem z predaja hnutelnej veci je oslobodený od dane. Treba si dávať pozor na to, že tento zákon sa vzťahuje len na fyzické zlato a nie na cenné papiere. Podľa zákona za investičné zlato vo forme tehly sa berie len to ktoré má rýdzosť 995 tisícín alebo viac. Takisto môžu byť vo forme zlatých mincí a v tomto prípade musia mať rýdzosť 900 tisícín a viac a boli razené po roku 1800 a sú alebo boli zákonným platidlom v krajine pôvodu. Takže ak by sme si kúpili fyzické investičné zlato tak by sa jednalo o obstaranie hnutelnej veci fyzickej osoby a ak by sme ho chceli neskôr predať tak by sa na to vzťahoval tento zákon, keďže sa jedná o zisk z predaja hmotnej veci tak tento zisk by bol oslobodený od dane.

3 Cena zlata

3.1 (Historia cien)

3.1.1 Bimetalizmus

Systém bimetalizmu bol menový systém v ktorom sa používalo ako platidlo striebro a zlato, čo je možné vyvodiť už z názvu, bimetalizmus- dva kovy. Ich rôzne množstvo a vzájomný pomer určovalo devízový kurz. Ich hodnotu neurčoval nejaký zákon ale tržná hodnota toho daného kovu z ktorého bola minca vytvorená. Udáva sa že v tej dobe malo zlato 15 krát väčšiu hodnotu ako striebro. Takže pomer týchto dvoch kovov bol 15:1. Práve tento veľký pomerový rozdiel vytváral problémy pri platení a preto sa považoval za nedokonalý (Hayek,1999, s. 56).

Zlatu ako omnoho hodnotnejšej minci chýbali menšie mince a striebru ako menej hodnotnej mince chýbali mince s väčšou hodnotou aby vyplnili ten veľký rozdiel. Aj napriek tomu že hodnota mincí bola určovaná na základe hodnoty kovov z ktorých boli vyrobené bol pevne stanovený ich pomer, čo začalo vytvárať problém ak napríklad hodnota striebra stúpila ale hodnota zlata nie, tak stále musel byť zachovaný pomer. To malo za následok že ak cena jednej mince striebra mala hodnotu 1 USD tak po náraste hodnoty striebra by mala mať hodnotu 1,50 USD (Hayek,1999, s. 56).

V skutočnosti sa nezdvihla hodnota mince práve kvôli zachovaniu pomeru ale zdvihla sa iba hodnota kovu. Preto ľudia postupne začali strácať záujem o striebro ako platidlo ale začali ho taviť na strieborné prúty a obchodovať s ním aj do zahraničia. Striebro sa už naďalej nepovažovalo za atraktívnu menu pretože mince nestáli za ich nominálnou hodnotou. To postupne viedlo krajinu k monometalizmu, čo znamená, že sa používa len jeden kov, k takzvanému zlatému štandardu (Kotlebová, Sobek, 2007, s. 29).

3.1.2 klasický zlatý štandard

Zlatý štandard alebo inak monometalizmus sa líšil od bimetalizmu tým že za zákonné platidlo sa považoval len jeden kov. V monometalizme sa používali rôzne kovy, napríklad v staroveku to bol medený monometalizmus, v stredoveku to bol strieborný ale najviac využívaný bol zlatý v novoveku. Napriek tomu ale Čína odolávala v tomto pokroku a používala strieborný monometalizmus aj v novoveku (Kotlebová, Sobek, 2007, s. 30).

Prechod na zlatý štandard bol hlavne z dôvodu že prinášal stabilizáciu menových systémov a umožnil dostatočný pohyb kapitálu. V priebehu desaťročí si zlatý štandard prešiel niekoľkými formami. Podľa toho zlatý štandard rozdeľujeme na to či ho považujeme za čistý alebo nepovažujeme. Za čistý zlatý štandard považujeme ten v ktorom sa vyskytujú ako platidlo len zlaté mince, ale pokiaľ sa zlaté mince dopĺňujú papierovými bankovkami tak sa nejedná o čistý zlatý štandard.

Štandard zlatej mince je systém spojený nielen s plnohodnotnými, ale aj neplnohodnotnými zlatými mincami. Poznáme dve varianty tohto systému a to keď sa používajú súbežne zlaté mince s vyššou hodnotou a drobné zlaté mince s nižšou hodnotou. Druhou variantou je keď sú súbežne v obehu zlaté mince a klasické bankovky ktoré musia byť emitované centrálnou bankou a musia byť stopercentne kryté zlatom (REVENDA, Zbyněk. Peníze a zlato, s.88).

V roku 1816 začína novodobá história zlata kedy vo Veľkej Británii bolo zlato uzákonené ako jediná miera hodnôt. V roku 1817 sa začali raziť zlaté mince ktoré sa nazývali *sovereign*, pretože pre čiastky vyššie než dve libry sa legálnym platidlom stali zlaté mince. Medzi rokmi 1870-1878 sa pridali k zlatému štandardu aj štáty ako Nemecko, Francúzsko, Švajčiarsko, Holandsko, Belgicko alebo aj škandinávské štáty. Neskôr sa napokon pridali aj USA(1900), Rakúsko-Uhorsko(1898), Japonsko(1897) a Rusko(1899). Spojením týchto štátov vznikol takzvaný *medzinárodný zlatý štandard*. Podľa pomerov obsahu zlatých menových jednotiek sa vymieňala jedna mena za druhú. Zlato je bezpochyby stabilnejšie ako akákoľvek iná komodita a aj vzniknuté výkyvy sa pohybovali v rozmedzí takzvaných zlatých bodov. Dolný zlatý bod, takisto nazývaný aj bod vývozu zlata, bol stupeň poklesu kurzu kedy sa oplatilo platiť do cudziny priamo zlatom. Naopak od horného zlatého bodu, alebo takisto nazývaného bodu dovozu zlata, bol kurz v zahraničí tak vysoký že obchodníci radšej platili dotýčnej zemi zlatom. To malo za následok že obchodníci a ekonómovia sa snažili držať daný výkyv aby nedosahoval dolného ani horného zlatého bodu (Struž, Studýnka, 2014, s. 243).

3.1.3 medzivojnové obdobie

V roku 1913, tesne pred jeho koncom, bol klasický zlatý štandard najrozšírenejší. Dôvodom jeho konca bol začiatok prvej svetovej vojny, ktorá začala koncom júla roku 1914. Prvá bola Bank of England ktorá prispela ku koncu zlatého štandardu, pretože prestala uhrádzať domáce aj zahraničné platby. Keďže aj všetky ostatné krajiny ktoré používali zlatý štandard sa zaviazali vykonávať rovnakú politiku ako Veľká Británia tak obmedzili vývoz zlata. S týmto ich nasledovali aj Spojené štáty aj keď až v roku 1917, no newyorské banky predbežne ukončili vývoz zlata už v roku 1914. Aj keď boli ekonomiky celého sveta oslabené tak sa postupne vrátil k zlatému štandardu. Nový medzivojnový zlatý štandard sa trochu líšil od klasického. Tentokrát nebola v čele Veľká Británia ale Spojené štáty ktorým sa zrušilo embargo na vývoz zlata v roku 1919 a hodnota meny na cenu zlata bola upravená v roku 1922. Tým že sa Spojené štáty dostali do popredia tak ostatné meny sa neodvíjali od libry ale skôr od hodnoty dolára. Napriek tomu Veľká Británia bola stále centrum Medzinárodného zlatého štandardu takisto ako Spojené štáty. Stále bolo veľa krajín ktorým sa nedarilo stabilizovať svoju vnútornú menu a preto centrálné banky kvôli tejto stabilizácii prvýkrát zasiahli do devízového trhu. V roku 1928 bol medzivojnový zlatý štandard na vrchole a to z dôvodu že krajinám ako napríklad Spojené štáty americké, Veľká Británia, Dánsko, Nórsko, Holandsko, Švédsko, Švajčiarsko, Austrália, Kanada, Japonsko a Argentína sa podarilo stabilizovať svoje meny na úroveň predvojnových čias. Niektoré krajiny ako Francúzsko, Belgicko, Taliansko, Portugalsko, Fínsko, Bulharsko, Rumunsko, Grécko a Čile mali svoju menu značne znehodnotenú oproti dobe pred vojnou pretože ich hodnota bol otvorená na základe zlatá ktoré vlastnili toho bolo veľmi málo (<http://eh.net/> , 8.12.2021).

3.1.4 bretton-woodsky systém

Tento systém je nazývaný podľa mesta, Bretton-Woods v ktorom sa zišli zástupcovia z niekoľkých štátov aby vytvorili medzinárodný menový fond, takže povojnový medzinárodný menový systém na reguláciu rovnováhy medzinárodnej meny. John Maynard Keynes, ktorý zastupoval ministerstvo financií Veľkej Británie a Hary D. White, zastupujúci Spojené štáty americké, sa najviac pričínili pri vzniku tohto systému. Nebola to jednoduchá spolupráca pretože to bol skôr boj medzi dvoma rozdielnymi názormi, ale nakoniec vyhral názor Whitea. K zlatému štandardu sa už nevrátilo ale

namiesto toho boli kurzy fixované dohodami Medzinárodného menového fondu ktoré sa zaznamenali len mierne kurzové odchýlky. Takisto zlato nezmizlo úplne, ale stále bolo možné ho vymeniť aj keď len prostredníctvom amerického doláru. Táto operácia bola umožnená len cedulovým bankám členských štátov Medzinárodného menového fondu (Struž, Studýnka, 2014, s. 247).

3.2 Krízy, bubliny

Za kolaps spomínaných finančných systémov mohla z väčšej časti cena zlata, ktorá bola v roku 1934 uzákonená na 35 dolárov za trójsku uncu a táto cena platila až do 15.8. 1971 bez toho, aby sa na jeho cene zohľadňoval pokles doláru v dôsledku inflácie. Následkom bolo stále zväčšovanie rozdielu medzi hodnotou zlata na voľnom trhu a oficiálnou cenou ktorá bola 35 dolárov za uncu. Aj napriek tomu že sa v roku 1971 zrušila možnosť vymeniteľnosť doláru za zlato a takisto sa dolár devalvoval, ukázalo sa že to nie je dostačujúce. Napriek tomu bolo zlato stále jadrom menový inštitúcií. V roku 1980 sa zlato z pôvodnej hodnoty 200 dolárov za trójsku uncu vyšplhalo za pár dní na hodnotu 850 dolárov za trójsku uncu, aj keď to neskôr raketovo kleslo na polovičnú úroveň kde sa udržala ďalších 30 rokov. Ako jeden z faktorov pri zlyhaní svetových finančných trhov bola práve absencia zlata (Struž, Studýnka, 2014, s. 248).

Alan Greenspan prevzal funkciu šéfa amerického federálneho rezervného systému (FED) v roku 1987 čo bolo tesne pred kolapsom newyorskej burzy z marca roku 1987. Bol veľkým zástancom zlatého štandardu a ešte v roku 1999 prehlasoval že zlato bude vždy prijímané, pretože v zlých dobách nikto nebude prijímať nekrytú menu. Napriek tomu čo prehlasoval, počas jeho fungovania pre priblíženie k tomuto systému neurobil nič. Toto krízové obdobie po ňom prebral Ben Bernanke, ktorý počas rokov 2008 až 2014 vydal do obehu 3 až 4 bilióny nekrytých amerických dolárov. Celú situáciu potom prebrala Janet Yellen keď už bolo blízko k hyperinflácií (Struž, Studýnka, 2014, s. 248).

Počas toho sa stihlo v Európe prejsť na euro, ktoré už bolo predpovedané Maastrichtskou zmluvou. Tá nahrádza národné meny v rámci Eurozóny. V roku 1999 sa euro používalo len pre bankové transakcie od roku 2002 sa do obehu pridali aj bankovky a mince a bez existencie fiškálnej únie a bez kompletného doriešenia tohto systému. Za následok to malo krízu zadlženosti v roku 2008 a ukázalo sa že Európska únia nie je optimálna menová zóna a nie schopná vyriešiť zadlženosť členských zemí k ich HDP. Vďaka týmto krízam cena zlata v roku 2012 vyskočila na hodnotu 1920 amerických dolárov za trójsku uncu, čo je viac ako polovica oproti najvyšším hodnotám z roku 1980. Za nasledujúce tri roky cena zlata klesla nad 1050 dolárov za trójsku uncu a odvtedy cena rástla až po najvyššie maximum 2080 dolárov v auguste roku 2020 a dnes sa drží v priemere na hodnote 1780 dolárov (Struž, Studýnka, 2014, s. 248).

3.3 Ochrana pred infláciou

Keď začala pandémia covid-19, začalo byť jasné, že lockdowny prinesú obrovský pokles v ekonomike a tak prišli centrálné banky s tým že na obranu začnú tlačiť bilióny dolárov. Tlačením nových peňazí sa mena oslabuje, čo má následok infláciu, v tomto prípade skoro až hyperinfláciu. Proti inflácii sa dá obrániť napríklad presunutím svojho majetku, alebo investovaním do niečoho čo má dlhodobú hodnotu majetku, čím je napríklad zlato. Keby sme dali zlato do pomeru s americkým dolárom, môžeme vidieť, že od roku 1913 americký dolár stratil oproti zlatu 99 percent svojej hodnoty.

Napríklad z tohto dôvodu centrálné banky držia podstatnú časť svojich rezerv v zlate (<https://www.trend.sk/> 11.12.2021).

Tvrdí to aj zástanca zlata Peter Schiff, podľa ktorého americký Fed už spôsobil infláciu tým, že tak výrazne zvýšil množstvo peňazí v obehu. „Koronavírus práve urýchlil proces poklesu dolára a Federálny rezervný systém nemôže teraz urobiť nič, čím by dolár zachránil pred pádom,“ napísal P. Schiff. Takisto sa nedá povedať že by hodnota zlatá nie kolísala ale práve toto kolísanie investori využívajú na dokupovanie zlata zvyšovanie podielu zlata vo svojich rezervách (<https://www.trend.sk/> 11.12.2021).

3.4 Fiskální politika

Cieľom fiškálnej politiky je zaistiť makroekonomickú stabilitu pomocou verejných rozpočtov jak príjmovej tak aj výdajovej stránky. Snaha je tu o stabilný ekonomický rast, stabilnú cenovú hladinu a nízku nezamestnanosť. Vláda využíva dvoch foriem fiškálnej politiky čo sú jednak vstavané stabilizátory a diskrečná politika. O vstavaných stabilizátoroch hovoríme vtedy keď vláda nemusí priamo reagovať na cyklické výkyvy ale napriek tomu sa samovoľne zmiernujú automaticky. Ich cieľom je vyrovnať kolísanie ekonomiky a sú to napríklad podpory v nezamestnanosti, alebo progresívna miera zdanenia. V skratke ide o to že, ak by nezamestnaný človek nedostával podpory v nezamestnanosti tak by musel obmedziť svoje výdaje čo by následne znížilo národnohospodársky produkt. Takže ak nezamestnaný človek dostane podporu v nezamestnanosti tak obmedzenie jeho výdajov nebude tak výrazné, čo zmierni prepád národnohospodárskeho produktu. Naopak diskrečná politika je forma fiškálnej politiky pri ktorej vláda prijíma ďalšie opatrenia na základe svojho voľného rozhodovania. V prípade ak by chceli podporiť ekonomiku, tak by prišlo znižovanie daní alebo zvyšovanie investičných výdajov napríklad pri stavbe diaľnic alebo výstavbách bývania. Diskrečná politika má rôzne formy ale typickým príkladom z Českej republiky sú takzvané vládne balíčky za vlády Václava Klause v roku 1997 kedy týmto došlo o zoškrtanie vládnych výdajov o 25,5 miliardy korún. Napriek všetkému ani fiškálna politika nie je dokonalá a môžu pri nej vznikáť rôzne problémy ako napríklad časové opozdenie. Povedzme že je ekonomika na poklese a vláda sa o tom dozvie zo štatistických údajov. Bude chcieť zasiahnuť napríklad znížením daní. Aplikovanie zníženia daní je dlhý proces pri ktorom môže vzniknúť časové opozdenie pretože najprv návrh na zníženie daní podá minister financií následne ho musí schváliť vláda, ďalej toto zníženie daní sa musí vo forme zákona schváliť aj parlamentom a až po podpise prezidenta môže zákon začať platiť. Kým sa uskutoční celý tento proces tak už ekonomika nemusí byť v recesii, ale naopak, môže byť vo fázy expanzie a tým pádom dodatočne podporení ekonomiky by mohlo viesť k inflácii (<https://edu.uhk.cz/> 14.12.2021).

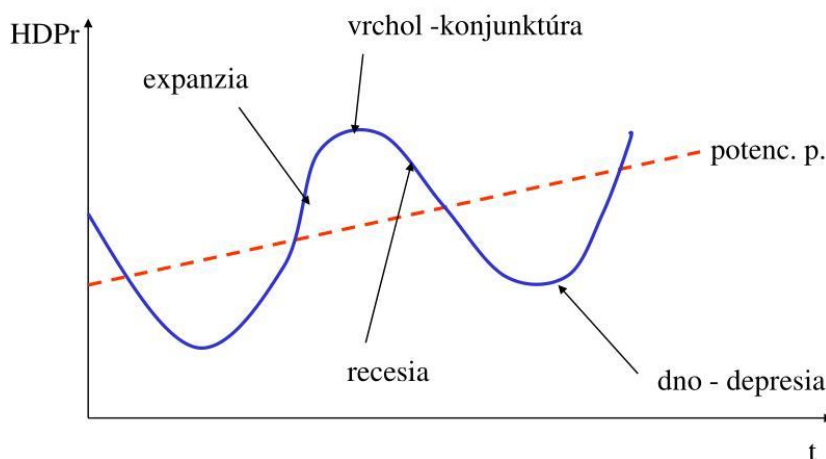
3.4.1 Cykly konjunktúry

Konjunktúru chápeme ako celkovú hospodársku situáciu. Môže sa jednať o hospodársku situáciu kontinentov alebo rôznych zemí. Isté zmeny v konjunktúre, či už pozitívne alebo negatívne, sa dajú analyzovať môžeme porozumieť konjunktúrnym cyklom a následne podľa toho s istou pravdepodobnosťou predikovať budúci vývoj či v krátkom stredne dlhom alebo dlhom období. Táto analýza je dôležitá nie len pre obchodovanie na burze, ale je potrebná pre všetky ekonomické subjekty ktoré usilujú o minimalizáciu nákladov alebo maximalizáciu zisku. Pri konjunktúrnej analýze je potrebné

využívať čo najviac relevantných zdrojov, akými sú napríklad štatistické informácie, štúdie, poznatky z histórie a v dnešnej dobe online zdroje ktoré sú overené (Fialová 2015, s. 144).

Konjunkturálny cyklus, teda striedanie bohatých a chudobných období, je samozrejmosťou v každej ekonomike. Práve konjunkturálnou analýzou sa snažíme predpovedať dĺžku týchto období, výšku vrcholu a hĺbku dna. Jednotlivé fázy konjunkturálnych cyklov a čo nám napovedajú si popíšeme z grafu.

Fázy EC



- synchronizácia cyklov

Graf č. 9: fázy ekonomických cyklov

Zdroj: [slideserve](https://www.slideserve.com/)

Z grafu 9 je jasné že cykly pozostávajú z dvoch vrcholov a z dvoch fáz. Rozlišujeme dve rôzne fázy ktorými sú expanzia a recesia. Expanzia je pozitívny ekonomický jav ktorý vrcholí v bode, ktorý sa nazýva vrchol. V tejto fáze firma zvyšuje svoje výdaje a investuje do rozširovania výrobných kapacít a takisto klesá nezamestnanosť, čo vo výsledku vedie k zvýšeniu spotrebiteľských výdajov. Potom tu máme fázu recesia, čo je negatívny ekonomický jav a vrcholí v bode dno. Táto fáza vedie firmy k prepúšťaniu zamestnancov, rastú im zásoby v dôsledku odbytových problémov a takisto odkladajú investície. Pokiaľ expanzia trvá dlhšiu dobu tak sa nazýva prosperita a naopak fáza recesie trvá dlhšiu dobu tak je nazývaná depresia. Ako som už spomenul konjunkturálny cyklus pozostáva aj z dvoch bodov vrchol a dno. Vo vrcholnom bode podniky využívajú plnú kapacitu, investujú do ďalšieho rozvoja a zvyšuje sa im dopyt po výrobkoch a službách čo následne vedie k rastu cien. Presným opakom je bod dna kedy klesá produkcia produktov alebo služieb, takže je aj nízka úroveň výroby čo zvyšuje nezamestnanosť (Fialová 2015, s. 144).

3.5 Faktory ovplyvňovania cien

Cena zlata je závislá na viacerých faktoroch ovplyvňovala centrálnymi bankami a jej rozhodnutiami o úrokových sadzbách a inflácii pretože pri nižších úrokových sadzbách a vyššej inflácii sa zlato zdražuje. Takisto sa zlato zdražuje pri oslabovaní amerického doláru, pretože kov je denominovaný v dolároch. Silnejší americký dolár má tendenciu udržiavať cenu zlata na nižšej a viac kontrolovanej úrovni, zatiaľ čo slabší americký dolár pravdepodobne vyženie cenu zlata vyššie prostredníctvom rastúceho dopytu.

Dôležitý faktor zohráva aj samotná ponuka a dopyt po zlate pretože ťažba v posledných rokoch je finančne náročná, čo je jedným z dôvodov rastu ceny. Ťažba zlata je náročnejšia pretože to ľahko dostupné zlato už bolo vyťažené a teraz baníci musia kopať hlbšie, aby sa dostali k rezervám kvalitnejšieho zlata. Fakt, že zlato je náročnejšie na prístup vyvoláva ďalšie problémy ktorými sú napríklad, že baníci sú vystavení nebezpečenstvám v hĺbkach zlatých dolov a zvyšuje sa ich vplyv na životné prostredie. Vo výsledku to znamená, že získať menej zlata stojí viac. Ekonomovia Claude B. Erb z Národného úradu pre ekonomický výskum a Campbell Harvey, profesor na Fuqua School of Business na Duke University, študovali cenu zlata vo vzťahu k niekoľkým faktorom. Vo svojich štúdiách zistili, že zlato nekoreluje dobre s infláciou, čo znamená, že keď stúpa inflácia tak zlato nemusí byť to najlepšie pre investovanie. Inflácia ako taká nie hlavným faktorom ktorý by poháňal cenu zlata je to skôr strach investorov pretože v časoch hospodárskej krízy sa investori hrnú do investícií do zlata. Erb a Harvey zistili, že zlato má pozitívnu cenovú elasticitu, čo v podstate znamená, že čím viac ľudí nakupuje zlato tým viac stúpa cena (<https://investopedia.com/> 14.12.2021).

Ako povedal Peter Hug, riaditeľ globálneho obchodovania v Kitco, je dobré sa zamyslieť nad dôvodom nášho investovania do zlata, pretože ako ochrana proti inflácii nefunguje najlepšie. Ale ak by investícia do zlata bola mienená ako jeden kus väčšieho portfólia zlato by bolo rozumným diverzifikátorom. Zlato takisto zaznamenáva dopyt zo strany ETF (exchange traded funds), ktoré držia a vydávajú akcie a investori ich môžu nakupovať a predávať. SPDR Gold Trust (GLD) sú najväčší a v marci 2021 držali cez 1078 ton zlata. Celkovo najviac to bolo v roku 2019 kedy to bolo 1271 ton a podľa World Gold Council to predstavovalo viac ako 29 percent celkového dopytu po zlate (<https://investopedia.com/> 14.12.2021).

3.6 Vývoj a predikcie cien- fundamentálna a technická analýza

3.6.1 Technická analýza

Pri predikcii cien používame dve analýzy, fundamentálnu a technickú. Tieto analýzy sa využívajú nie len pri odhadovaní cien zlata, ale tak isto sa používajú pri odhadovaní cien futures komodít, menových párov alebo cenných papieroch. Rozdiel medzi týmito analýzami spočíva v tom, že pokiaľ ide o prístup k trhom tak sú na opačných koncoch spektra. Faktom zostáva že obe tieto metódy sa používajú na výskum a predpovedanie cien a trendov budúcnosti. Technická analýza na svoje predikcie využíva grafy, ktoré naznačujú čo bude komodita robiť v budúcnosti. Táto analýza sa líši v tom, že jediným vstupom je cena a objem komodity. Takisto z veľkej časti je technická analýza založená na predpoklade myšlienky, že história sa zvykne opakovať, ale opakujúci sa charakter pohybov cien sa často pripisuje len psychológii trhu pretože trh zvykne mať tendenciu byť veľmi predvídateľný na základe emócií ako je strach alebo vzrušenie. Za posledné desiatky až stovky rokov

fungovania burzy sa vyvinuli isté vzory podľa ktorých vieme predpokladať čo sa stane v nasledujúcom alebo najbližšom období.

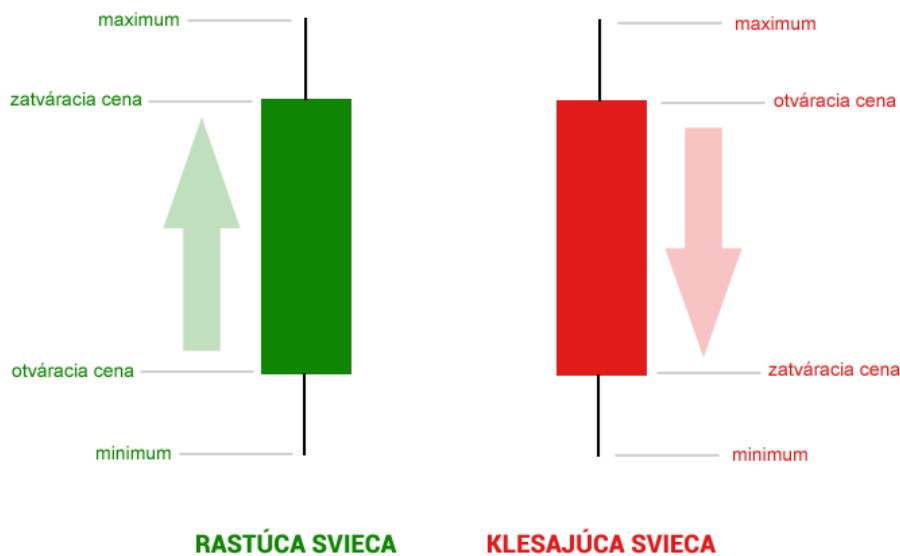
Graf č. 10: graf ceny zlata s úrovňami podpory a odporu



Zdroj: vlastný výskum

Z grafu 10 môžeme vidieť vývoj ceny zlata za posledné roky a takisto sú na grafe znázornené trendové čiary s číslami označujúcimi dôležité body. Graf je tvorený z takzvaných sviečok, ktoré predstavujú isté časové obdobie. Pre túto ukážku som zvolil obdobie jedného týždňa, čo znamená že jedna sviečka reprezentuje jeden týždeň. Samotná sviečka pozostáva z dvoch častí ktorými sú telo a knôt. Knôt sviečky ukazuje maximum a minimum ceny za dané časové obdobie, v našom prípade obdobie jedného týždňa. Čo sa týka tela rastúcej sviečky, tak jeho spodná časť je cena pri ktorej sa začína obchodovať a vrch tela je konečná cena na ktorej sa končí obchodovať. Pri klesajúcej sviečke je to presne naopak ako znázorňuje obrázok 11.

Obrázok č. 11: sviečky



Zdroj: skolaforexu

Technická analýza obsahuje veľa ukazovateľov, rôznych indikátorov, ktoré by mali napomáhať správne predpovedať nasledujúci vývoj trhu, ale pre začínajúcich obchodníkov sú tieto indikátory zbytočne komplikované a mali by sa zamerať na základné prvky ktorými sú úrovne podpory a odporu. Na grafe 10 sú znázornené úrovne podpory a odporu. Tieto úrovne sú technickými analytikmi považované za kľúčové pri určovaní psychológie trhu ponuky a dopytu. Ak budú tieto úrovne prelomené, predpokladá sa, že sily ponuky a dopytu ktoré vytvorili tieto úrovne sa pohli, takže v tomto prípade sa vytvoria nové. Na úrovni podpory, v našom prípade značenou zelenou farbou, je dopyt dostatočne silný na to, aby zabránil ďalšiemu poklesu hodnoty. Na grafe 10 môžeme vidieť, že vždy keď sa cena približovala k tejto úrovni tak ju neprekonal z dôvodu, že pri poklese ceny sú ľudia viac naklonení kupovať a predajcovia sú menej ochotní predávať kvôli nižšej cene. Úroveň odporu funguje na rovnakom princípe ale hladiny ponuky a dopytu sú presne naopak. Cena sa odráža od hornej úrovne, pretože pri vyššej cene nie tak veľký dopyt a predajcovia sú viac naklonení predávať. Medzi bodmi 1 až 6 bola volatilita celkom nízka, pretože úrovne podpory a odporu neboli prekonané čo nám dáva informáciu o tom, že s investíciou treba ešte chvíľu počkať ale napriek tomu pre viac rizikových investorov je to príležitosť, pretože približne vidia medzi akými bodmi bude cena obchodovaná. V bode 6 pekne vidíme že úroveň odporu bola prekonaná a nasleduje takzvaný „býčí“ trend, čo znamená že cena bude rásť až po bod 7. Kľúčovým konceptom technickej analýzy je, že keď je prelomená úroveň odporu alebo podpory, jej úloha sa obráti. Tento jav je vidieť medzi bodmi 7 a 8 keď cena stúpila nad úroveň odporu stala sa jej podporou. Práve tento odraz a táto zmena je pre nás veľmi dôležitým indikátorom pre investovanie. Vidíme že na cenu je vyvíjaný veľký tlak a aj napriek tomu že prerazila úroveň odporu, tak sa tlačí nahor, čo s vysokou pravdepodobnosťou indikuje ďalší býčí trend. Od toho momentu sa cena vyšplhala do bodu 9, až na najvyššiu hodnotu za posledných 40 rokov čo predstavovalo 2,058.40 amerických dolárov. Následné body 8, 10 a 11 nám predstavujú úroveň podpory a dokonca v bode 10 je takzvané dvojité dno čo znamená silnú úroveň podpory s nasledujúcim up-trendom teda býčím trendom.

Graf č. 12: graf ceny zlata so znázorneným trendom

Zdroj: vlastný výzkum



Ak by sme mali brať do úvahy teóriu, že história sa zvykne opakovať tak z grafu 12 môžeme vidieť istý vzor, ktorý nám napovedá, že najbližší vývoj cien bude medvedí trend teda by mal klesať. Z histórie cien zlata vieme že po dosiahnutí najvyššieho bodu po niekoľkých rokoch až desiatkach rokov sa nestáva aby cena ešte ďalej rástla a v tak krátkom časovom úseku vytvorila ďalší najvyšší

bod. Podľa technickej analýzy je veľmi ťažké určiť budúci vývoj trhu no vieme predpokladať, že ak by predsa len cena začala klesať, tak by klesala po najbližšiu úroveň podpory ktorú nám technická analýza ponúka. Samozrejme technická analýza nie je jediný ukazovateľ budúceho vývoja trhu a preto sa treba pozrieť aj na druhú časť, fundamentálnu analýzu.

3.6.2 Fundamentálna analýza

Fundamentálna analýza pri skúmaní ceny zlata sa sústreďuje hlavne na vyhlásenia FEDu, na vyhlásenia bánk, na celkovú svetovú ekonomickú situáciu a v dnešnej dobe aj na nové investičné trendy v podobe kryptomien. Hlavnou témou posledného roku bola vysoká inflácia a zlato ktoré sa považuje za bezpečnostný prístav v neistých ekonomických časoch by malo zažívať časy prosperity ale bolo tomu presne naopak. Cena zlata za posledný rok klesla o 5% a česká koruna zažila tiež oslabenie, kvôli čomu držitelia fyzického zlata sa síce obrátili pred infláciou, ale čo sa týka ziskov počítajú čistú nulu. Celkovo je zlato citlivé na nastavenie menovej politiky americkej centrálnej banky (FED) a v roku 2022 sú predpokladané až tri zvýšenia úrokových sadzieb zatiaľ čo minulý rok sa to očakávalo až v roku 2023. Takéto zrýchľujúce sa tempo pôsobí veľmi negatívne voči zlatu, takisto s tým spojené aj posilňovanie amerického doláru. 31-ročné maximum inflácie v USA v októbri na úrovni 6,2 % pridalo podporu zlatu ako inflačnému zaisteniu. 17. novembra sa cena vyšplhala na svoje päťmesačné maximum 1 872,80 USD za uncu potom, ako Fed vyhlásil, že sa so zvyšovaním úrokových sadzieb neponáhľa a následne Bank of England vyhlásila, že v porovnaní s očakávaniami rozhodla nezvýši svoje úrokové sadzby. Cena zlata väčšinou oslabuje pri vyhláseniach o vyšších úrokových sadzbách. Takisto World Gold Council (WGC) poznamenal, že ETF ktoré investujú do zlata boli pridané centrálnymi bankami na vyspelých trhoch prvýkrát od roku 2013. Budúci vývoj cien roku 2022 sa bude odvíjať od toho ako trh bude reagovať na infláciu a politiku centrálnych bánk. Nový variant covid-19 omicron môže poskytnúť zlatu značnú podporu, pretože tento nový variant nám pripomína, že táto pandémia sa ešte neskončila a cena zlata zostane v tomto prostredí podporovaná. Názory bánk a finančných inštitúcií na budúci vývoj trhu sú odlišné. Napríklad podľa analytikov z Bank of America sa predpokladá, že cena zlata má šancu sa vyšplhať späť na hodnotu 1900 dolárov za uncu a udržať sa tam počas väčšiny roka 2022. Taktiež vo svojej najnovšej globálnej ekonomickej správe poznamenala že najväčšou hrozbou pre drahý kov bude práve menová politika federálneho rezervného systému. *"Centrálne banky sa približujú k normalizácii politiky, pričom vedie americká ekonomika. Rast reálnych sadzieb a silný USD zostávajú kľúčovým protivetrom žltého kovu,"* uviedli analytici v správe. Veľmi podobne sa vyjadrili aj analytici austrálskej banky pretože tvrdia, že zlato nájde podporu v prvej polovici budúceho roka a vo svojej najnovšej správe o komoditách uviedli: *„Keď sa ultra uvoľnená menová politika blíži ku koncu a stimuly sa začínajú znižovať, podpora pre sektor drahých kovov [pravdepodobne] v roku 2022 klesne.“* Napriek viac ako ročnej diskusii centrálnej banky USA o znižovaní stimulov, vyššia inflácia a záporné reálne úrokové miery chránili pokles cien zlata. Opačné predikcie prichádzajú z tretej najväčšej holandskej banky ABN AMRO Bank ktorá predpovedá na konci roka 2022 1500 dolárov za uncu zlata a na konci roku 2023, 1300 dolárov za uncu zlata. Nároky ECB, Bank of Japan, Reserve Bank of Australia, Riksbank a Swiss National Bank sa pravdepodobne zvýšia neskôr v porovnaní s ostatnými centrálnymi bankami, ale smerujú k sprísneniu a nie k zmierneniu. Prísnejšia menová politika je vo všeobecnosti negatívna pre ceny zlata aj preto, že výnosy štátnych dlhopisov majú tendenciu rásť. Tak isto treba brať do úvahy že zlatu, ako bezpečnému prístavu proti inflácii a podobným finančne negatívnym prvkom rastie konkurencia v

podobe kryptomien ktoré sú na trhoch teraz horúcou novinkou. Napríklad Bitcoin sa za posledné obdobie stal najúspešnejšou kryptomenou a veľa ľudí v ňom vidí potenciál tak preto časti svojich úspor presúvajú práve do neho. Pre zlato ako finančný inštrument je tento fakt nebezpečný pretože prvýkrát v histórii sa stretávame s niečím čo by malo potenciál zlata konkurovať.

Zhrnutie:

Ako som už spomínal budúci vývoj ceny zlata vieme predikovať pomocou technickej a fundamentálnej analýzy a preto treba brať do úvahy čo nám napovedajú. Technická analýza nám napovedá klesajúci vývoj trhu, teda medvedí trend. Podľa tejto analýzy ak by cena zlata začala klesať, tak by klesla po hranicu podpory čo je 1678 dolárov za uncu. Ak by cena prekonalala túto hranicu tak očakávaný prepád by mohol byť až po ďalšiu úroveň podpory na 1500 dolárov za uncu. Podľa fundamentálnej analýzy môžeme predpokladať mierny pokles ceny, ale dôležité budú vyhlásenia FEDu ohľadom inflácie a výške úrokových sadzieb. Osobne si myslím, že investícia do zlata v budúcnosti by mala byť ako súčasť diverzifikácie svojho investičného portfólia ale nemala by slúžiť ako úschovňa pre všetky peniaze ktoré máme.

4 Spôsohy investovania do zlata

4.1 Typologia investorov

Čo sa týka psychologickkej stránky tak investorov rozlišujeme na psychologický aktívnych a psychologický pasívnych. Psychologický aktívny Investor je taký, ktorý má rád kontrolu nad svojimi investíciami, rád sa rozhoduje sám, preto sa väčšinou jedná o ľudí ktorý si na investičný kapitál zarobili sami. Napriek tomu preferujú vyšší risk s možnosťou väčšieho výnosu. Pasívny investori sa vyznačujú istou netolerantnosťou k riziku a preferujú skôr široko diverzifikované portfólio. Vo svojom investovaní sú komfortní tak skôr nechávajú rozhodovanie na investičných poradcoch(KOHOUT, Pavel 2013 s.54).

Pocity sú veľmi dôležité v rozhodovacom procese investora aj keď úspešní profesionálni investori si prechádzajú rovnakými emóciami ako hocikáky iní investori. Napriek tomu profesionálny investor už presne vie, aký typ investora je, už pozná svoje slabé a silné stránky a dávaj si pozor aby pri svojom rozhodovacom procese nebol ovplyvnený emóciami. preto tu máme ďalšie rozdelenie podľa toho aký veľký výnos chceme v porovnaní k riziku. Konzervatívny Investor je taký, ktorý nevie alebo skôr nechce znášať vysoké riziko. Radšej bude mať nižšie zisky ako by mal prísť do styku s nejakým vyšším rizikom. Väčšinou sa snaží dosiahnuť primeraný zisk v krátkodobom horizonte ktorého výška zodpovedá minimálne miere inflácie. Ďalej tu je vyvážený investor ktorý sa snaží nájsť takzvanú zlatú strednú cestu pretože jeho cieľom je bezpečne skombinovať investície ktoré mu prinesú pravidelný a dlhodobý výnos s tými rizikovejší mi v rovnakom pomere. Nakoniec dynamický alebo agresívny investor je taký, ktorý má väčšinou s investovaním už dlhodobé skúsenosti a nepodlieha panike pri dočasných poklesoch kurzov. Neprekáža mu ani vysoké riziko pri vyhladke vysokého zisku. Jeho cieľom je v dlhodobom horizonte (5 a viac rokov) maximalizovať výnos (<https://banky.sk/> 19.12.2021).

4.2 Fyzické zlato

Pri investovaní do zlata si veľa ľudí ktorí ešte nemajú skúsenosti zvolila formu investície vo fyzickom zlata. Je to asi najjednoduchšia forma investície pretože človek konkrétne vidí čo kupuje a nemusí riešiť zložité investičné inštrumenty na burze alebo cez brokerské spoločnosti. No opak je pravdou a investovanie do fyzického zlata nie tak jednoduché ako sa zdá a môže priniesť investorovi veľa komplikácií.

Ak by sme chceli kúpiť fyzické zlato tak by sa najčastejšie jednalo o mince, medaily alebo zlaté tehličky. Problém nastáva už pri samotných výrobcach alebo predajcoch týchto výrobkov, pretože do ceny premietajú aj svoje výrobné náklady obchodnú maržu a preto celková cena neodráža aktuálnu cenu zlata pretože si priplatíme aj za samotný výrobok. Takisto náklady zvýši aj samotné skladovanie fyzického zlata pretože by bolo nebezpečné ho mať len tak niekde položené doma. Preto sa často skladuje v bezpečnostných schránkach v banke, čo vyvolá ďalšie náklady ktoré pri investovaní je nutné zohľadniť. Komplikácie môžu vzniknúť aj pri predávaní samotného zlata keďže do nákladov treba zahrnúť aj inzerciu alebo náklady za dopravu a nájsť niekoho kto by mal záujem ho rýchlo odkúpiť za trhovú cenu (<https://www.trend.sk/> 24.12.2021).

Čo sa týka územia Českej republiky ako investičné zlato je zákonom považované len ak spĺňa nasledujúce podmienky: bolo spracované v certifikovanej afinerii, má tvar tehly, je opatrené vlastným unikátnym číslom, má značku výrobcu a sú na ňom uvedené údaje o rýdzosti (najmenej 995 tisícín) a hmotnosti (Zákon č. 235/2004, 24.12.2021). Veľkou výhodou je, že ak fyzické zlato spĺňa zákonom dané podmienky tak je oslobodené od DPH. Fyzické Zlato sa väčšinou berie ako dlhodobá investícia ktorá je často predávaná medzi generáciami ale je takisto braná ako ochrana proti inflácii kedy investičný horizont by mal byť aspoň 5 rokov. Ak by sme mali záujem o kúpu Zlatých zliatkov tak sa bežne váha pohybuje od jedného gramu až do jedného kila ale je takisto možné kúpiť zlaté tehly hmotnosti 12,5 kila, ale vzhľadom k cene, čo je niečo cez 13 miliónov českých korún je táto možnosť určená hlavne pre centrálné banky. Keďže cena zlata na burze sa vždy viaže ku hmotnosti 10Z, čo je približne 31 gramov, tak sa najbežnejšie predávajú zlaté mince práve o tejto hmotnosti. Takisto je dôležité rozlišovať aj kvalitu fyzického zlata pretože sa rozlišuje podľa karátov Čo znamená podiel prímеси iných kovov v zlatých zliatkoch (<https://www.mesec.cz/>, 24.12.2021).

- 24 karátov = 999/1000 (rýdze zlato)
- 23 2/3 karátov = 986/1000 (dukátové zlato)
- 22 karátov = 916,71000
- 18 karátov = 750/1000
- 14 karátov = 585/1000
- 8 karátov = 333/1000

Zdroj: https://www.zlate-mince.cz/Ryzost_zlata.htm

4.3 Akcie

Investovaním do zlata prostredníctvom akcií sa najčastejšie rozumie investovanie do ťažobných spoločností. Keďže sa jedná stále o obchodovanie so zlatom tak aj vývoj akcií ťažobných spoločností je týmto kovom ovplyvnený. Napríklad ak zlato produkuje dobré výsledky, tak akcie ťažobných spoločností rastú a práve bane sú skvelé miesta kde môžeme nájsť zisky z drahých kovov. Čo je jednou veľkou výhodou je to, že sa jedná o akcie a keďže niektoré akcie nám ako investorom sprostredkovávajú dividendy tak ani pri investovaní do zlata to nie je iné. Bohužiaľ sa niekedy stáva, že investor kúpi danú akciu len kvôli vyplácaným dividendám ale ak valná hromada rozhodne, že nebude vyplácať dividendy, ziskava akcionár nulový dôchodok. Známu spoločnosťou je AngloGold Ashanti (AU:NYSE), čo juhoafrická Banícka spoločnosť ktorá uviedla v roku 2020 že 20 percent jej voľných finančných tokov použije na zdvojnásobenie dividendy, zatiaľ čo spoločnosť posúva výplatný kalendár na dvakrát ročne z jedného roka. Ďalšou spoločnosťou je Newmont (NEM:NYSE), ktorej politika vyplácania dividend je naozaj pôsobivá. Výnosy z akcií tejto spoločnosti boli 2,47 percentá, čo je hodnota vysoko nad úrovňou toho čo poskytuje investorom index s&p 500. Čo sa týka roku 2020 tak mali zvýšenia dividend 89% a 60%. Spoločnosť Newmont najvyššiu dividendu medzi akciami zlata a v roku 2020 vrátili investorom 2,5 miliardy dolárov prostredníctvom dividend a spätného odkúpenia akcií. Takisto treba spomenúť aj ťažobnú spoločnosť Barrick Gold (GOLD:NYSE), o ktorej napísala spoločnosť Moody's Investors Service, ktorá má práve na starosť analýzy a rating spoločností že: „*Likvidita spoločnosti je vynikajúca, čo poskytuje značnú flexibilitu pri manévrovaní prostredníctvom volatility cien zlata*“. Takisto táto spoločnosť je zbehlá v riadení nákladov, čo je dôležitý faktor pri výbere akcií. Treba spomenúť aj výhodu, že ak napríklad má spoločnosť nízke ťažobné

náklady, čo je práve aktuálne pri tejto spoločnosti, tak aj napriek dramatickému poklesu ceny zlata je táto spoločnosť vysoko zisková (<https://www.dividendoveakcie.sk/> 24.12.2021).

4.4 ETF

ETF (exchange traded funds) je fond ktorý je obchodovaný na burze a obchoduje sa s ním rovnako ako napríklad s akciami. Inak povedané, je to typ cenného papiera ktorý sleduje index nejakého sektoru, komoditu alebo iné aktívum a takisto môže sledovať buď cenu jednotlivkej komodity alebo aj širokú škálu zbierok cenných papierov. Najznámejší ETF ktorý si ľudia kupujú pre diverzifikáciu je S&P 500. Tento index zahrňuje akcie 500 najväčších amerických spoločností takže si nemusíme kupovať akcie každej spoločnosti zvlášť. Týmto spôsobom môžeme vlastniť aj stovky alebo tisíce akcií v rôznych odvetviach ale takisto môže byť izolovaný do jedného konkrétneho sektora. Cez ETF fondy môžeme investovať do rôznych sektorov akými sú napríklad dlhopisové ETF, akciové, priemyselné, menové, ale takisto aj komoditné ETF ktorým sa budeme venovať (<https://investopedia.com/> 27.12.2021).

Fond SPDR Gold Shares (GLD) bol medzi prvými fondami obchodujúcimi na burze ktorý investuje do zlata. Tento fond vznikol aby bolo možné obchodovať so zlatými prútmi bez toho, aby sme museli vlastniť fyzické zlato a aby nákup a predaj tohto cenného papiera bol regulovaný na burze cenných papierov. Nakúpením akcií SPDR sa pre investora znížili mnohé prekážky ako sú napríklad prístup k samotnému zlatu, poistenie, jeho náklady na úschovu a transakčné náklady. Tieto akcie predstavujú podiely skutočného vlastníctva Truste ktorého jediným aktívom Sú zlaté prúty (<https://www.spdr-goldshares.com/usa/> 27.12.2021).

Fond iShares Gold Trust (symbol IAU) je veľmi podobný fondu SPDR Gold Shares a je považovaný za jeho nízko-nákladovú alternatívu. Tento fond nie tak likvidný a takisto dopyt po ňom nie je tak vysoký ako po fonde SPDR Gold Shares a preto nieje vhodný na krátkodobé investovanie. Ale práve vďaka jeho nízkym nákladom je vhodnejší na dlhodobé investovanie. Napríklad v priebehu 30 rokov by sme s týmto fondom zaplatili na poplatkoch o 1700 dolárov menej, pri investícii 10 000 dolárov s 5% ročným rastom.

Najpriamejším spôsobom ako investovať do zlata je kúpa fondov ktoré vlastnia fyzické zlato no treba podotknúť, že toto nie je jediný spôsob. Namiesto toho sú tu aj fondy ktoré sa zameriavajú na banícke spoločnosti, teda spoločnosti ktoré vlastnia zlaté bane. Jedným z najznámejších fondov obchodovaných na burze ktorý investuje práve do zlatých baní je VanEck Vectors Gold Miners ETF (symbol: GDX). Tento fond investuje hlavne do väčších baníckych spoločností ktorými sú napríklad Newmont (15,9% aktív fondu), Barrick Gold (15,0% aktív fondu) a Franco-Nevada (8,0% aktív fondu) a dokonca viac ako dve tretiny aktív fondu je investovaných do desiatich najväčších spoločností v tomto odvetví (<https://haberl.sk/> 27.12.2021).

4.5 Certifikáty

Investičný certifikát je istý typ cenného papiera, ktorý zaväzuje emitenta vrátiť dopredu stanovenú čiastku s výnosom, v dopredu dohodnutom termíne. Investičné certifikáty vydáva emitent, čo väčšinou bývajú veľké medzinárodné finančné inštitúcie ako napríklad banky alebo sporiteľne, ktoré má právo disponovať s vloženými prostriedkami investorov. Cenu daného certifikátu stanovuje špecialista teda emitent na základe vývoja ceny v našom prípade ceny zlata. Podľa toho či sa u našich

certifikátov používa finančná páka ich vieme rozdeliť na dva druhy na pákové a na nepákové. Pri nepákových certifikátoch cena kopíruje cenu zlata takže ak by cena zlata narástla o 10 percent aj cena investičného certifikátu by narástla o 10 percent. Čo sa týka pákových certifikátov tak možný zisk ale aj strata je znásobená danou pákou. Takisto emitent môže pri investičných certifikátoch stanoviť takzvanú hraničnú cenu nazývanú aj knock-out cenu. Jedná sa o cenovú hranicu ktorú ak prekročí tak sa certifikát stáva bezcenným a obchodovanie na burze je sním ukončené (<https://www.akcie.cz/> 27.12.2021).

5 Záver

Zlato ako investičný inštrument bolo vždy zaujímavou komoditou a preto cieľom práce bolo predložiť analýzu cien zlata. V tejto práci sme sa pozreli na to či sa dá stále považovať za zaujímavú popripade zárobkovú investíciu a aký osud by mohlo zlato v najbližších rokoch ešte očakávať.

Prvá časť práce bola zameraná na históriu zlata ako takého, kde sme si ukázali začiatky jeho ťažby a ako sme sa prepracovali až k veľkým zlatým baniam. Takisto sme si popísali spôsoby jeho spracovania a následne jeho potenciál využitia či v technologickom, zdravotníckom alebo umeleckom odvetví. Zistili sme že zlato ma stále široké spektrum využitia a má pevné miesto v budúcnosti v týchto odvetviach. Ďalej sme si ukázali prerozdelenie tohto vzácneho kovu medzi najväčšími mocnosťami na svete teda kto a koľko zlata má. Významným tvorcom ceny zlata je jeho ponuka a dopyt na trhu a preto sme analyzovali čo ich ovplyvňuje a ako sa vyvíjajú v posledných rokoch. V druhej kapitole nájdeme témy viac zamerané na samotné investovanie teda ako a čo tvorí dopyt po investovaní. Keďže každý jedinec ktorý má záujem o investovanie a chce investovať, tak to robí z dôvodu dosiahnutia istého zisku. Práve preto sme si popísali nie len výhody ale takisto aj nevýhody riziká ktoré investovanie prináša ale hlavne som sa snažil zamerať na psychologickú stránku ktorú považujem za najdôležitejší atribút úspešného investovania. Zmienil som veci na ktoré by sa mal každý investor zamerať a hlavne čomu sa vyvarovať aj keď sa jedná o veľké alebo malé investície. V poslednej časti tejto kapitoly bolo potrebné spomenúť aj legislatívnu časť, pretože zlato ako jediná komodita má isté, zákonom dané výhody oproti ostatným komoditám.

To ako bol vyvíjaný náš menový systém a ako bolo zlato využívané v bývalých menových systémoch je ukázané v 3. kapitole. Taktiež v tejto kapitole v jednoduchosti popisujem fungovanie fiškálnej politiky a zobrazujem aj cykly konjunktúry, pretože mi prišlo dôležité poukázať na fakt, že poklesy cien zlata nám nenaznačujú nič hrozivé ale sú to prirodzené cykly ktoré sú v každej ekonomickej oblasti. Ďalej v tejto kapitole čitatelia narazia na najdôležitejšiu časť tejto práce, pretože sa tam rozvádza čo konkrétne ovplyvňuje cenu zlata, ako sa analyzuje a ako sa predikuje. Môj hlavný zámer bol poukázať na to že analýzy ktoré sú potrebné pri rozhodovaní či investovať alebo nie, nie sú tak zložité spraviť s dnešným prístupom k informáciám ako by si niektorí mysleli. Myslím si že tieto ciele som splnil keďže sa mi na základe vlastných analýz podarilo dospieť k záveru, že zlato počas nasledujúceho roku bude s najväčšou pravdepodobnosťou klesať na cene čím samozrejme nechcem povedať že sa zo zlata bude stávať bezcenná komodita ale ako som už spomínal je to prirodzeným cyklom konjunktúry. Napriek tomu si myslím že investícia do zlata nie je zbytočná, ale nemala by slúžiť úschove celoživotných úspor ale skôr na diverzifikáciu svojho investičného portfólia.

Práve preto som sa vo svojej štvrtej a to poslednej kapitole zameril na spôsoby akým je možné investovať a na samotné výhody ale aj nevýhody ktoré tieto spôsoby prinášajú. V tejto kapitole som si dovoľil spísať pár vlastných odporúčaní a pripomienok skúsenejších investorov na čo si dávať pozor pri úplných začiatkoch aby sme mali raketový štart pri našom úspešnom investovaní.

Seznam použité literatury

- BERNSTEIN, P. L. 2004. Dějiny zlata. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. 384 s. ISBN 80-247-0455-2
- STRUŽ, Jan a STUDDÝNKÁ, J. Bohumil Zlato, Vydání Grada, 2014. ISBN: 978-80-247-5210-5
- REVENDA, Zbyněk. Peníze a zlato. 2. vyd. Praha: Management Press, s. r. o., 2013. ISBN 978-80-7261-260-4. S. 56.
- Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013). Theoretical aspects of investment demand for gold. Investment Management and Financial Innovations
- Podhajský Petr; Tomáš Nesnídal. Obchodování na komoditních trzích: průvodce spekulanta, 2. rozšířené vydání, Vydání Grada, 2006. ISBN: 9788024769721
- HAYEK, F. A. 1976. Soukromé peníze: Potřebujeme centrální banku? Praha: Liberální institut, 1999. 193 s. ISBN 80-90-2701-1-5.
- KOTLEBOVÁ, J., SOBEK, O. 2007. Menová politika, strategie, instituce a nástroje. 1. vyd. Bratislava: Iura Edition, s.r.o., 2007. 317 s. ISBN 978-80-8078-092-0.
- FIALOVÁ, Helena. Konjunkturální analýza. Vydání I. Praha: Metropolitan University Prague Press, 2015. ISBN 978-80-87956-16-8
- KOHOUT, Pavel. Investiční strategie pro třetí tisíciletí. 7. aktual. a přeprac. vyd. Praha: GRAD A Publishing a.s., 2013. ISBN 978-80-247-5064-4.
- NOVAUSK: Články a data o zlatě. NOVAUSK [online]. [cit. 2021-11-08]. Dostupné z: <https://www.novau.sk/vsetko-co-potrebuje-vediet-o-tazbe-zlata/>
- FRANZEN, J., MESARČÍK I. Enviromagazín. Zlato a jeho kyanidové lúhovanie. Zvolen: EM DESIGN, 2006. 67 s. ISSN 1335-1877 [online]. [cit. 2021-10-04]. Dostupné na internete: <https://www.enviromagazin.sk/enviro2006/enviro5/11.pdf>
- NARODNAPOKLADNICA: Články a data o zlatě. NARODNAPOKLADNICA [online]. ©2020 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.narodnapokladnica.sk/tlacove-spravy/315-zlato-historiou-preverena-komodita-2>
- MINING: Články a data o zlatě. MINING [online]. ©2020 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.mining.com/featured-article/ranked-worlds-10-biggest-gold-mining-companies/#>
- STATISTA: Články a data o zlatě. STATISTA [online]. ©2020 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/267998/countries-with-the-largest-gold-reserves/#statistic-Container>
- ABCDUST: Články a data o zlatě. ABCDUST [online]. ©2020 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://abcdust.net/the-top-10-biggest-gold-mines-in-the-world/>
- GOLD: Články a data o zlatě. GOLD [online]. ©2020 [cit. 2021-11-11]. Dostupné z: <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-supply-and-demand-statistics>
- FORBES: Články a data o zlatě. FORBES [online]. ©2020 [cit. 2021-21-11]. Dostupné z: <https://www.forbes.sk/je-investicia-zlato-ako-sa-da-drzat-a-nakupit/>
- XTB: Články a data o zlatě. XTB [online]. ©2020 [cit. 2021-26-11]. Dostupné z: <https://www.xtb.com/cz/spread-kb>
- ESMA: Upozornenie pre investorov 07/02/2014. ESMA [online]. ©2020 [cit. 2021-27-11]. Dostupné z: https://www.esma.europa.eu/sites/default/files/library/2015/11/investor_warning_-_complex_products_-_sk.pdf

XTB: Články a data o zlatě. XTB [online]. ©2020 [cit. 2021-28-11]. Dostupné z: <https://www.xtb.com/cz/swapove-body-kb>

XTB: Články a data o zlatě. XTB [online]. ©2020 [cit. 2021-28-11]. Dostupné z: <https://www.xtb.com/cz/spread-kb>

Vzacne-mince: Články a data o zlatě. Vzacne-mince [online]. ©2020 [cit. 2021-30-11]. Dostupné z: https://www.vzacne-mince.sk/zlato_a_dane.php

EH: Články a data o zlatě. EH [online]. ©2020 [cit. 2021-8-12]. Dostupné z: <https://eh.net/encyclopedia/gold-standard/>

TREND: Články a data o zlatě. TREND [online]. ©2020 [cit. 2021-11-12]. Dostupné z: <https://www.trend.sk/nazory-a-komentare/inflacna-spirala-prichadza-tieto-tri-aktiva-vas-prednou-ochrania>

EDU.UHK: Články a data o menovej politike. EDU.UHK [online]. ©2020 [cit. 2021-14-12]. Dostupné z: https://edu.uhk.cz/~jindrvo1/files/maek1/texty/12_Fiskalni_politika_shrnuti.pdf

INVESTOPEDIA: Články a data o zlatě. INVESTOPEDIA [online]. ©2020 [cit. 2021-15-12]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/financial-edge/0311/what-drives-the-price-of-gold.aspx>

INVESTOPEDIA: Články a data o zlatě. INVESTOPEDIA [online]. ©2020 [cit. 2021-15-12]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/articles/active-trading/031915/what-moves-gold-prices.asp>

BANKY: Články a data o investování. BANKY [online]. ©2020 [cit. 2021-19-12]. Dostupné z: <https://banky.sk/typy-investorov-a-ich-investicne-strategie/>

TREND: Články a data o zlatě. TREND [online]. ©2020 [cit. 2021-24-12]. Dostupné z: <https://www.trend.sk/ekonomika/zaciname-investovanim-zlata-co-je-potrebne-zaciatku-vediet-2>

Zákon č. 235/2004 Sb., zákon o dani z přidané hodnoty, ve znění pozdějších předpisů. In: ASPI [právní informační systém]. Wolters Kluwer ČR [cit. 2021-24-12]

MESEC: Články a data o zlatě. MESEC [online]. ©2020 [cit. 2021-24-12]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/chcete-investovat-do-zlata-poradime-jak-na-to/>

DIVIDENDOVEAKCIE: Články a data o zlatě. DIVIDENDOVEAKCIE [online]. ©2020 [cit. 2021-24-12]. Dostupné z: <https://www.dividendoveakcie.sk/3-akcie-zlata-ponukajuce-trbrietavu-hodnotu/>

INVESTOPEDIA: Články a data o zlatě. INVESTOPEDIA [online]. ©2020 [cit. 2021-27-12]. Dostupné z: <https://www.investopedia.com/terms/e/etf.asp>

SPDR: Články a data o zlatě. SPDR [online]. ©2020 [cit. 2021-27-12]. Dostupné z: <https://www.spdrgoldshares.com/usa/>

HABERL: Články a data o zlatě. HABERL [online]. ©2020 [cit. 2021-27-12]. Dostupné z: <https://haberl.sk/clanky/7-nizko-nakladovych-etf-fondov-investujucich-do-zlata/>

AKCIE: Články a data o zlatě. AKCIE [online]. ©2020 [cit. 2021-27-12]. Dostupné z: <https://www.akcie.cz/radce-investora/investice-zaklady/derivaty/>

Seznam obrázků

Obrázok: 11 <https://skolaforexu.sk/technicka-analyza/>

Seznam tabulek

Graf: 1 <https://www.gold.org/goldhub/research/gold-demand-trends/gold-demand-trends-full-year-2020/supply>

Graf: 2 <https://www.mining.com/featured-article/ranked-worlds-10-biggest-gold-mining-companies/#>

Graf: 3 <https://www.statista.com/statistics/267998/countries-with-the-largest-gold-reserves/#statisticContainer>

Graf: 4, 5, 6 <https://www.gold.org/goldhub/data/gold-supply-and-demand-statistics>

Graf: 7, 8 Victor Sazonov and Dmitry Nikolaev (2013). Theoretical aspects of investment demand for gold. Investment Management and Financial Innovations

Graf: 9 <https://www.slideserve.com/mufutau-frye/ekonomick-cykly>

Graf: 10 vlastný graf

Graf: 12 vlastný graf

Evidence výpůjček

Prohlášení:

Dávám svolení k půjčování této bakalářské práce. Uživatel potvrzuje svým podpisem, že bude tuto práci řádně citovat v seznamu použité literatury.

Jméno a příjmení: Marko Lancoš

V Praze dne: 05. 01. 2022

Podpis:

Jméno	Oddělení/ Pracoviště	Datum	Podpis